

RAPPORT UV ÖST 2001:11

ARKEOLOGISK UTREDNING, ETAPP 2, FÖRUNDERÖKNINGAR
OCH SLUTUNDERSÖKNING AV DEL AV FORNLÄMNING

Arkeologi längs gamla E4:an mellan Linköping och Mjölby

*Planerad ny fjärrvärmeledning mellan Linköping och Mjölby
Slaka, Vikingstads, Sjögestads, Viby, Sya och Mjölby socknar
Linköpings och Mjölby kommuner
Östergötland*

Dnr: 422-1785-2000, 422-3232-2000

Annika Helander

RAPPORT UV ÖST 2001:11

ARKEOLOGISK UTREDNING, ETAPP 2, FÖRUNDERÖKNINGAR
OCH SLUTUNDERÖKNING AV DEL AV FORNLÄMNING

Arkeologi längs gamla E4:an mellan Linköping och Mjölby

*Planerad ny fjärrvärmeledning mellan Linköping och Mjölby
Slaka, Vikingstads, Sjögestads, Viby, Sya och Mjölby socknar
Linköpings och Mjölby kommuner
Östergötland*

Dnr: 422-1785-2000, 422-3232-2000

Annika Helander

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

Riksantikvarieämbetet

Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV Öst

Järnvägsgatan 8, 582 22 Linköping

Tel. 013-24 47 00

Fax 013-10 13 24

www.raa.se/uv

Omslagsbild Den röda linjen visar fjärrvärmeledningarna som i huvudsak följer den gamla E4:an mellan Linköping och Mjölby.

Produktion och layout Britt Lundberg

Grafik Lars Östlin

Foto Annika Helander

Utskrift City-Tryck, Motala 2001

Kartor ur allmänt kartmaterial, ©Lantmäteriverket, 801 82 Gävle. Dnr L 1999/3.

Kartorna i denna rapport är godkända för spridning ur sekretessynpunkt
Lantmäteriverket 2001-02-27

© 2001 Riksantikvarieämbetet

Rapport UV Öst 2001:11

ISSN 1404-0875

Innehåll

Inledning	4
Syfte och metod	4
Topografi och fornlämningsmiljö	7
Undersökningsresultat	7
Slaka socken	7
Vikingstads socken	9
Sjögestads socken	11
Viby socken	16
Sya socken	19
Mjölby socken	20
Sammanfattning	21
Referenser	22
Administrativa uppgifter	22
Schaktplaner över områden med fornlämningar	23
Bilaga 1. Anläggningslista	36
Bilaga 2. Fyndlista	39
Bilaga 3. Anläggningslista, RAÄ 77	40
Bilaga 4. Fyndlista, RAÄ 77	41
Bilaga 5. Anläggningsbeskrivningar från samtliga områden	42
Bilaga 6. ¹⁴C-analyser	57

Arkeologi längs gamla E4:an mellan Linköping och Mjölby

Inledning

I ett samarbetsprojekt mellan Tekniska Verken i Linköping AB och Mjölby – Svartådalen Energi AB kommer en ny fjärrvärmeledning att anläggas mellan Linköping och Mjölby. Sträckningen följer mestadels tätt inpå den äldre E4:an mellan de två städerna men på några platser viker ledningen av från vägen, så som t ex i Sjögestad. I anslutning till sträckan finns flera kända fornlämningsmiljöer. Vid den arkeologiska utredningen, etapp 1, som utfördes under december 1999 påträffades ytterligare synliga men oregistrerade fornlämningar på flera platser samt 22 platser med möjliga fornlämningar som krävde fortsatt utredning (Larsson 2000).

Under delar av perioden maj – september år 2000 utförde Riksantikvarieämbetet, Avdelningen för arkeologiska undersökningar, UV Öst en arkeologisk utredning, etapp 2, vid de 22 möjliga fornlämningarna som anvisats, samt sju förundersökningar vid de registrerade fornlämningarna (dnr 422-1785-2000). I denna rapport finns även resultaten från en slutundersökning av delar av en fornlämning vid område 18 i Sjögestads socken, RAÄ 77, som utfördes under september (dnr 422-3232-2000). Fältarbetet under maj – juli utfördes av Annika Helander och Peter Zetterlund, och under september av Annika Helander och Bengt Elfstrand. Ansvarig för arbetet var Annika Helander som också sammanställt rapporten med hjälp av Peter Zetterlund. Uppdragsgivare var Tekniska Verken i Linköping AB.

Syfte och metod

Den övergripande målsättningen med det arkeologiska arbetet var att förhindra att fornlämningar kom till skada vid anläggandet av fjärrvärmeledningarna. En kontinuerlig diskussion fördes med uppdragsgivaren angående möjligheterna att ändra sträckning vid kända fornlämningar och på de platser där nya fornlämningar påträffades. Vid förberedande diskussioner och under fältarbetets gång ändrades sträckningen av denna anledning vid områdena 5 – 7, 14, 15, 17 och 19 – 21.

Vid utredningens etapp 2 var syftet att konstatera huruvida det fanns fornlämningar som ej var synliga ovan mark på de platser som utifrån topografi och kulturmiljö bedömts som lämpliga förhistoriska etableringsområden. Vid förundersökningarna var målsättningen att konstatera art och intensitet av lämningar inom de kända fornlämningsområdena.

Metoden var den samma vid både förundersökningar och utredningens etapp 2. Med hjälp av grävmaskin avlägsnades matjord eller torvskikt utmed den planerade sträckningen på de platser som anvisats vid den arkeologiska utredningens etapp 1. Vid sökschaktning öppnades ca 1 m breda schakt och där fornlämningar framkom öppnades den bredd som fjärrvärmeledningarna tar i anspråk, dvs 2,5 – 3 m, och därefter användes handredskap. På flera platser fanns sedan tidigare nedgrävda kablar och ledningar vilket medförde att schaktbredden inskränktes till ca 1 m.

På de platser där annan sträckning inte var möjlig undersöktes och dokumenterades, efter överenskommelse med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet, de lämningar som fanns inom de 3 m breda schakten. Plan- och sektionsdokumentationen utfördes manuellt i fält och planritningarna har därefter digitaliserats.

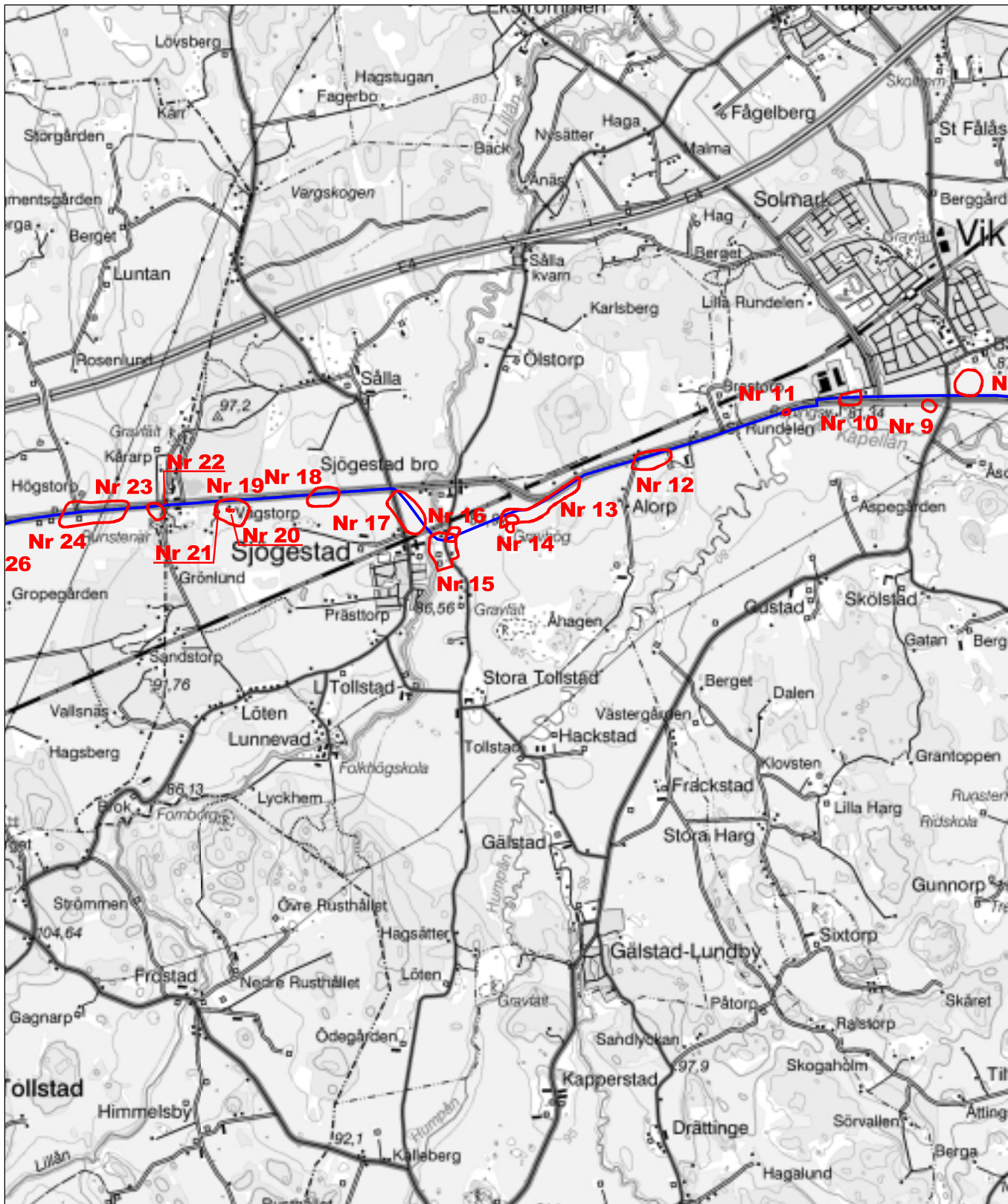

Fig 1. Utdrag ur Topografiska kartans blad Linköping 8F SO. Skala 1:40 000.

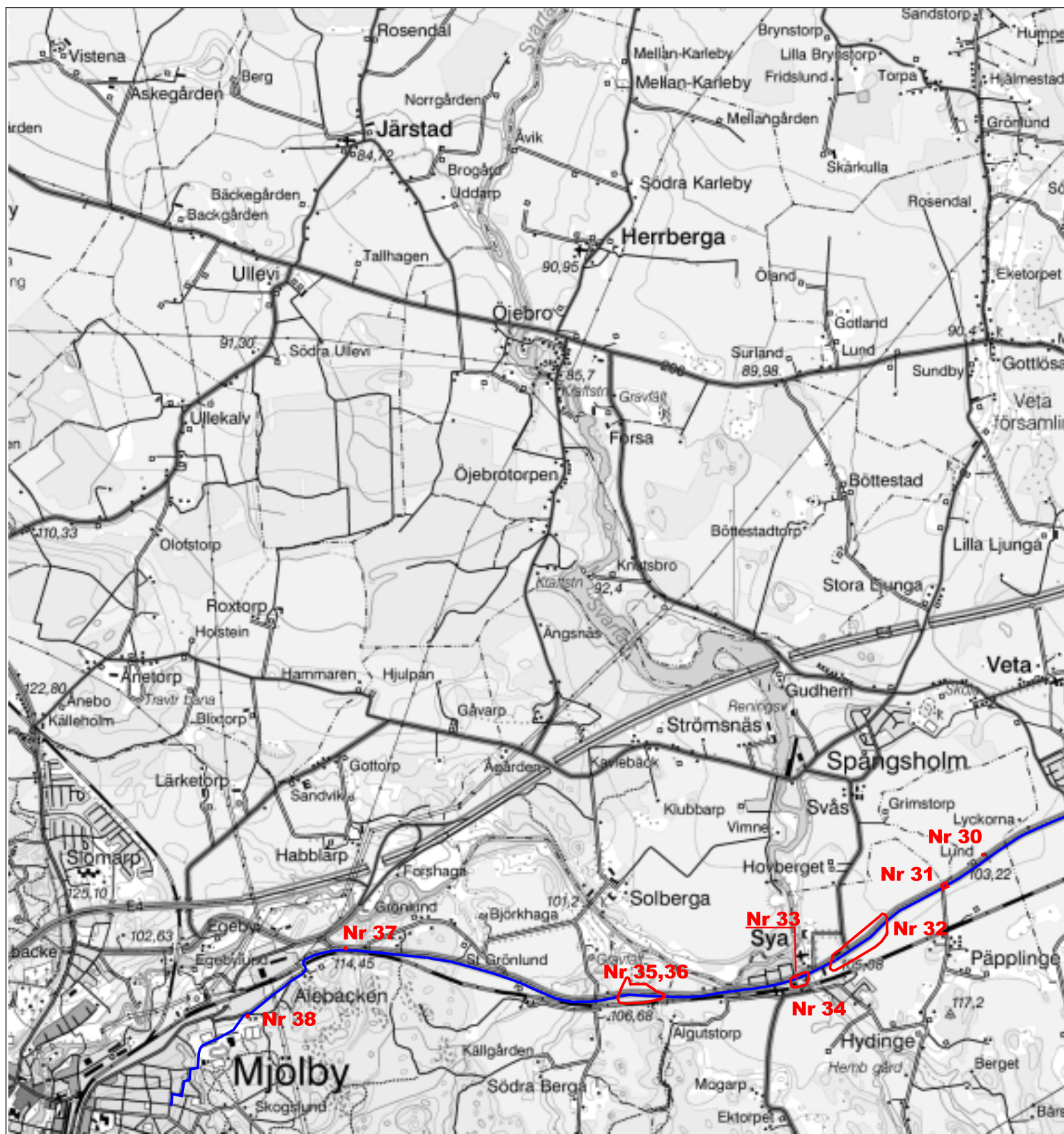

Fig 2. Utdrag ur Topografiska kartans blad Linköping 8F SV. Skala 1:40 000.

Dateringen har utförts dels utifrån morfologiska kännetecken och dels med hjälp av ¹⁴C-prover som analyserats vid Ångströmlaboratoriet i Uppsala. De dateringar som nämns i texten är kalibrerade med standardavvikelsen 1 sigma. ¹⁴C-metoden har tillämpats på fem platser där lämningarna i schakten framstått som ett samtida komplex, dvs ytmässigt sammanhållna boplatser med tidsmässigt begränsad funktion.

Topografi och fornlämningsmiljö

Utmed sträckan varierar nivån över havet från drygt 75 m i öster vid Linköping till ca 125 m i väster vid Mjölby. Terrängen utgörs till övervägande del av lätt böljande åkermark, men närmast Mjölby övergår landskapet till skogsbevuxna bergspartier. Jordarterna varierar utmed sträckan. Närmast Linköping finns lättare sandjordar i anslutning till Slakaåsen vid Kåparp, medan lerjordarna dominerar härifrån och västerut till Lillån i Sjögestad. Väster om Sjögestad är inslaget av sandjordar återigen större. Flera vattendrag passerar såsom Slakaån, Kapellån och Lillån vilka alla ansluter till Svartån som rinner ut i sjön Roxen.

Utmed sträckningens närområde finns ett flertal fornlämningsmiljöer där i stort sett samtliga förhistoriska perioder finns representerade. Den kategori som dominerar är gravar och gravfält från järnåldern. Bland de som utmärker sig kan nämnas de stora gravfälten vid Sjögestad (Galgbacken) med halvvägssystem och runstenar som är upptaget som ett riksintresse för kulturminnesvärden i Östergötland. Länsstyrelsen i Östergötland har i ett kulturminnesprogram från 1983 utpekat ett flertal bevarandevärda kulturmiljöer, varav en del finns inom sträckningens närområde.

Undersökningsresultat

Resultaten presenteras sockenvis från Linköping i öster till Mjölby i väster. För att underlätta samarbetet mellan samtliga berörda vid fältarbetet benämndes platserna med löpande numrering från öster till väster. Den objektsnumrering som följer inom parentes hänvisar till benämningarna i den rapport som behandlar resultaten från utredningens etapp 1 (Larsson 2000).

Planritningar i skala 1:1000 eller 1:500 ligger samlade efter textdelen i rapporten. Ritningar avseende de platser som saknar fornlämningar finns dock inte publicerade här. Som bilaga 1 – 2 finns en lista över samtliga anläggningar, plats för plats utmed sträckningen, samt en fyndförteckning. En separat redovisning av RAÄ 77 i listform finns i bilaga 3 – 4. Beskrivningar av samtliga anläggningar finns i bilaga 5 och resultaten från ¹⁴C-analysen redovisas i bilaga 6.

Slaka socken

Område 1 (Objekt 1) – utredning etapp 2

Det arkeologiska arbetet påbörjades direkt söder om Kåparpsrondellen. Härifrån kommer ledningarna att läggas på södra sidan av landsvägen som leder mot Vikingstad och vidare västerut.

Norr om Kåparp finns ett topografiskt sett lämpligt boplatssläge i svagt östsluttande åkermark intill en forntida havsvik. Vid inventeringen under etapp 1 iaktogs lämningar efter en möjlig stensträng vid gränsdiket i öster. Väster om Kåparp har ett gravfält funnits, som enligt Nordenskjöld (1869) omfattat gravar i form av treuddar och runda stensättningar. Sannolikt har han beskrivit de gravar som blev föremål för undersökningar år 1960. Vid Knekttorpet, som idag är rivet, fanns enligt en kartering år 1957 en stensättning, RAÄ 102, som aldrig återfunnits. Norr härom nämner Nordenskjöld en treudd, RAÄ 127, men vid karteringen 1957 var det åkermark på platsen och den var inte längre synlig. År 1982 gjordes en provundersökning 150 m sydväst om Kåparp i samband med att väg 34 lades om. Syftet var att söka efter eventuella rester efter graven RAÄ 102 men inga rester kunde återfinnas (Fernholm 1983).

Vid utredningsgrävningen drogs sökschakt utmed en ca 180 m lång sträcka på ett krönläge med svaga sluttningar åt öst och väst. På krönet, vars underlag utgjordes av sand med inslag av sten, framkom två anläggningar av förhistorisk karaktär – en grop och ett stolphål. De två lämningarna indikerar att det kan röra sig om utkanten av en boplats på krönet, men dess centrum är inte beläget där fjärrvärmeledningarna planeras att anläggas. Anläggningarna undersöktes och borttogs.

Område 2 (Objekt II) – utredning etapp 2

Med hänvisning till de ovan beskrivna gravarna och gravfälten på åsen bedömdes det som möjligt att det kunde finnas fler gravar längre västerut på åsen, inom fastigheterna Kåparp och Stora Gålstad. Korta sökschakt drogs utmed en ca 200 m lång sträcka mellan ung skogsplantering och vägdikeymen den ursprungliga marknivån har sedan tidigare förstörts vid bl a grustag. Inga forn lämningar påträffades.

Område 3 (Objekt III) – utredning etapp 2

Ungefär 200 m öster om Stora Gålstad finns ett mindre plataliknande höjdparti, beläget 75 – 80 m ö h, som bedömts som lämpligt för såväl förhistorisk boplats som gravfält. Höjden är belägen intill ett område som utgjort en havsvik under äldre stenåldern. Höjdpartiet ligger väster om ett sankmarksområde ("bottenlösan", enligt Nordenskjöld) och på andra sidan detta löper åsen där de ovan beskrivna gravarna RAÅ 61 och 102 har varit belägna. Namnet Stora Gålstad har en form som indikerar etablering under järnålder (Franzén 1982).

Schakt drogs utmed en ca 220 m lång sträcka från sankmarken i nordöst, över krönet och ned i sydvästsluttningen. På krönet och i sydvästsluttningen, där underlaget utgjordes av morän, framkom boplatlämningar av enhetlig karaktär. Anläggningarna utgjordes av ca 0,2 m djupa gropar med sotig fyllning med enstaka sten och de förekom inom en begränsad längdsträckning, ca 70 m. Anläggningarna undersöktes och dokumenterades eftersom det här var svårt att anlägga fjärrvärmen på annat sätt. Koncentrationen av anläggningar visar att det finns en boplats på krönet och dess sydvästsluttning som sannolikt utbreder sig på båda sidor om landsvägen. Kol från A268 har ¹⁴C-analyserats och resultatet visar på en datering till senneolitikum (2460 – 2140 BC). Markägaren har tidigare upphittat en trindyxa av grönsten som tidsmässigt överensstämmer med boplaten. Yxan hittades efter dikesgrävning några hundra meter väster om boplatlämningarna vid en plats där 75-meterskurvan bildat en långsmal vik. En markartering utfördes över ägorna kring Gålstad under 1960-talet, varav en analys avsåg fosfatvärden. En markant förhöjning av fosfater fanns strax öster om de boplatlämningar vi fann i schaktet för fjärrvärmen (muntl uppg T Lemon), vilket ger en indikation om att det kan röra sig om boplatens centrum. Vid de förhöjda fosfatvärdena bildar 80-meterskurvan en plataliknande höjd och de lämningar som framkom låg i den svaga sluttningen ned mot 75 m ö h.

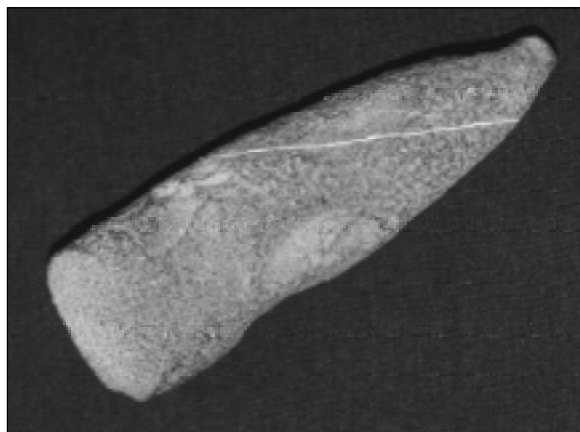

Fig 3. En trindyxa som tidigare upphittats vid Gålstad. Förvaras av makarna Lemon på Gålstad Mellangård.

Boplatområdet har registerats av Fornminnesregisteret som RAÅ 222 i Slaka socken. Under senneolitikum hade landhöjningen medfört att höjdpartiet och boplaten inte längre var kustanknutna, så som området varit under äldre stenåldern. Nivåerna under 75 m ö h bör dock ha varit våtmarker under den aktuella tiden.

I nordöstslutningen utgjordes marken av sand. Ovanpå sanden fanns ett 0,1 – 0,15 m tjockt lager av en äldre odlingshorisont. Lagret var mörkt, sandblandat och innehöll enstaka kol och kunde följas 40 – 45 m i schaktets längd. Åldern på odlingshorisonten är okänd.

Område 4 (Objekt IV) – utredning etapp 2

Ungefär 600 m sydväst om område 3 iakttogs ett lämpligt grav- och boplatsoområde vid den föregående inventeringen. Platsen ligger i höjd med Storgården, som är ett utflyttat hemman från Stora Gålstad, och utgörs av en flack förhöjning i åkermark. Intill finns ett impediment med en skålgropsförekomst, RAÄ 133. En vapengrav från romersk järnålder, RAÄ 198, påträffades ca 200 m väster om platsen i samband med grustag omkring år 1870. Fyndplatsen kan indikera att ett flatmarksgravfält finns i området.

Schakt drogs utmed ca 100 m men inget av antikvariskt intresse framkom. Underlaget utgjordes av styv lera och matjordslagret var tunt och lerblandat.

Vikingstads socken

Vid Haddorp, vid gränsen mellan Slaka och Vikingstads socknar, korsar ledningarna landsvägen för att därefter anläggas utmed vägens norra sida.

Område 5 – 7 (UV 1, RAÄ 7 och Objekt I) – förundersökning

Enligt den tidiga planerade sträckningen berördes en ca 500 m lång sträcka utmed landsvägens norra sida där två fornlämningar är belägna samt ett möjligt boplatsoområde. Vid utredningens etapp 1 upptäcktes en kvadratisk stensättning och en stensträng på en moränhöjd med flera röjda ytor i anslutning, vilka troligen utgör fossila åkrar. Fornlämningen har den tillfälliga benämningen UV 1 i Vikingstads socken (innan den erhållit ett RAÄ-nummer av Fornminnesregistret). På moränhöjden väster därom finns en domarring, RAÄ 7, som skadats under vintern 1999 – 2000. Skadorna, som har rapporterats till Länsstyrelsens kulturmiljöenhet, har sannolikt skett i samband med skogsavverkning i området. I närheten av domarringen finns flera flacka ansamlingar av sten vilka bedömts som möjliga gravar. Norr om domarringen finns flera registrerade fornlämningar såsom RAÄ 6 som utgörs av en stensättning och ett gravfält, RAÄ 5, som ligger närmast Kvarstads by.

I området mellan UV 1 och RAÄ 7 och en sträcka väster därom finns en flack förhöjning i åkermarken som utgör ett topografiskt lämpligt boplatssläge. Kulturmiljön indikerar att lämningarna och den möjliga boplatsten är ett komplex som härrör från den äldre järnålderns stensträngslandskap.

Med anledning av den känsliga fornlämningsmiljön ändrades sträckningen i planeringsstadiet så att ledningarna till mycket stor del kom att läggas i slänt och dike invid landsvägen och därmed undveks kontakt med fornlämningarna. Längst i väster, med början invid RAÄ 7 och västerut i åkermarken, drogs sökschakt där ledningarna inte kunde placeras i redan släntad mark. Invid RAÄ 7 framkom ett stenskott stolphål som undersöktes och dokumenterades. Förekomst av stolphål i eller invid förhistoriska gravar är inte ovanligt och det finns olika tolkningar av funktionen, så som t ex en väl synlig markering av platsen.

För övrigt framkom inga fornlämningar men i åkermarken förekom skärviga stenar i matjorden och under plogdjup. Förekomsten indikerar att det i området finns en förhistorisk boplatsten som sannolikt är belägen strax norr därom på en mindre förhöjning i åkermarken. Underlaget utgjordes av lera.

Område 8 (Objekt II) – utredning etapp 2

Söder om Vikingstads samhälle och Bankebergs bytomt finns ett lämpligt boplatsläge på en flack förhöjning i åkermark. Området har vid en tidigare utredning markerats som en möjlig fornlämning (Larsson LZ 1994). Sträckningen för fjärrvärmen passerar i förhöjningens södra kant utmed landsvägen men vid vägkorset Ulrika – Vikingstads samhälle görs en kort sväng in mot Vikingstad och tillbaka igen till landsvägen.

Sökschakt drogs utmed en ca 200 m lång sträcka i åkermarken. Underlaget utgjordes av lera i öster som övergår till sand och mo i väster. Med gles utbredning framkom fyra lämningar av förhistorisk boplatsskarakter, så som en grop, två mörkfärgningar och en ränna. De framkom i nederkanten av det höjdparti som troligen är boplatssens centrum, och utgör de perifera delarna i sydslutningen. Anläggningarna, som undersöktes och dokumenterades, var av järnålderskaraktär.

Område 9 – (Objekt III) berörs ej

Området utgörs av ett möjligt boplatssområde beläget på södra sidan av vägen medan fjärrvärmeledningarna kommer att anläggas på den norra sidan.

Område 10 (Objekt IV) – utredning etapp 2

Väster om vägen mot Västerlösa finns ett höjdparti som bedömts som ett lämpligt boplatsläge. Höjden genomskärs av den äldre landsvägen och den högsta punkten är belägen på norra sidan av denna vägsträckning. Området har tidigare varit odlat men är sedan länge gräsbevuxet. Fjärrvärmen planerades att följa den nuvarande landsvägens norra sida vilken utgör utkanten av höjdens sydsluttning, innan marken planar ut på södra sidan av vägen.

I sydslutningens utkant öppnades tre schakt utmed ca 120 m på ett svagt krön med lätta öst- och västsluttningar. I schaktet över höjdens nederkant framkom boplatsslämningar utmed en ca 45 m lång sträcka. På det lätta krönet fanns även ett 0,05 – 0,1 m tunt lager av sotig, kulturpåverkad jord som täckte lämningarna vilka var nedgrävda i lerblandad morän. Lagret kunde i schaktet följas under 15 – 20 m.

Fig 4. I förgrunden ligger den gräsbevuxna sluttningen som sträcker sig ner till den gamla landsvägen. Under matjorden fanns resterna efter en boplats från romersk järnålder, RAÄ 231. Bilden är tagen från öster.

Lämningarna, som undersöktes och dokumenterades, utgjordes av härdar, gropar och en kokgrop vilka alla var distinkta i begräsningarna och ytmässigt tämligen stora. De innehöll rikligt med skärviga och skörbrända stenar samt mycket sot och kol. Anläggningarna gav tydligt intryck av att tillhöra utkanten av en och samma boplats och ett kolprov från A341 har analyserats i dateringssyfte. Resultatet visar en datering till romersk järnålder (120 – 330 AD). Eftersom den daterade anläggningen var representativ för området bedöms boplatsens användningsperiod vara romersk järnålder vilket inte emotsägs av lämningarnas karaktär.

Av topografin att döma utbreder sig boplatsen på höjdpartiet och dess sluttningar och de anläggningar som kom att beröras av fjärrvärmen låg i de perifera delarna. Boplatsen har registrerats som *RAÄ 231* i Vikingstads socken.

Område 11 (Objekt V) – utredning etapp 2

Mellan område 10 och 11 korsar ledningarna landsvägen för att fortsätta utmed södra sidan av vägen. Ungefär 500 m väster om område 10 har ett torp funnits enligt storskifteskartan över Alorps ägor från 1774. Torpet, som kallades "ÅbackeTorpet", har legat strax norr om Kapellån. Torplägen indikerar generellt att platsen utgjort ett lämpligt boplatsläge även under förhistorisk tid varför en utredningsgrävning utfördes. Sökschakt drogs i en svag östsluttning i åkermarken. Underlaget utgjordes av lera och inget av antikvariskt intresse framkom.

Sjögestads socken

Område 12 (Objekt I) – utredning etapp 2

Vid Sörgården i Alorp finns ett topografiskt lämpligt grav- och boplatsläge. Området utgörs idag av åkermark med ett svagt krön och lätta öst- och västsluttningar, men har tidigare varit hagmark. På storskifteskartan från 1774 finns markeringar för den ännu äldre landsvägens sträckning. Sannolikt har den äldre landsvägen fungerat som huvudlandsväg ända från medeltiden och kanske ännu tidigare, innan den rätades ut under slutet av 1600-talet. Vid Alorp har man tidigare hittat ett svärd från yngre bronsåldern (Nordén 1925).

Sökschakt drogs över krönet och i sluttningarna där underlaget utgjordes av lera med inblandning av sten. Inget av arkeologiskt intresse framkom i schakten.

Område 13 (Objekt II) – utredning etapp 2

Område 13 är ett långsträckt område och sammanfaller till viss del med område 14 i väster. Vid utredningens etapp 1 bedömdes området som lämpligt grav- och boplatsläge och dessutom finns enligt lantmäterikartan från 1772 den äldre landsvägen i östra delen. Området utgörs av åkermark och längst i öster finns ett mindre impediment som utgör ett krön med svaga sluttningar åt öster och väster.

På detta krön, strax norr om impedimentet, framkom fyra härdar och en grop anlagda i lera. Härdarna innehöll stora mängder skärviga och skörbrända stenar samt mycket sot och kol, medan gropen troligen var recent. Tre av härdarna undersöktes och dokumenterades medan den fjärde kvarligger orörd. Lämningarna låg väl koncentrerade på krönet och representerar sannolikt inte någon bosättning i vanlig bemärkelse utan kan vara spåren efter en temporär vistelse.

Väster och öster om denna plats framkom inget av arkeologiskt intresse. Fjärrvärmeledningarna följer vägen tills den svänger norrut för att leda över järnvägsbron, och därefter kommer ledningarna att läggas i åkermarken rakt åt väst – sydväst mot Sjögestad.

Fjärrvärmeledningarna planerades här att passera genom ett fornlämningsrikt område. I kulturminnesprogrammet från 1983 nämns, bland många andra bevarandevärda kulturmiljöer, området som benämns K67, Sjögestad – Stora Tollstad. Område 14 – 17 är samtliga belägna inom K67 som beskrivs enligt följande: ”Miljön innehåller framträdande exempel på den yngre järnålderns gravfält och illustrerar de yngre järnåldersgravfälts ofta starka anknytning till de nuvarande bylägena kring lerslätterna. Det monumentala fornlämningsbeståndet präglar ett betydande landskapsrum” (Natur Kultur 1986).

RAÄ 14 är ett större fornlämningsområde som tidigare utgjordes av det ovan mark synliga gravfältet bestående av fyra högar och åtta runda stensättningar samt två stensträngar. De är belägna på nord- och östsluttningen av en moränhöjd där berget bitvis går i dagen. Under 1991 gjordes en utredningsgrävning i åkermarken strax norr om impedimentet då det planerades en ny väg i samband med att den nya bron över järnvägen anlades. I sökschakten framkom en stor mängd boplatsslämningar från äldre järnåldern (Larsson 1992). Boplatsen, som benämns RAÄ 14c, utbreder sig över en svag förhöjning i åkermarken som är en förlängning av moränhöjden på vilken gravarna finns.

Direkt söder om gravfältet RAÄ 14 finns ytterligare gravar på en moränhöjd. RAÄ 15 och 17 är två ensamliggande stensättningar medan RAÄ 16 är en ovanligt stor gravhög (kallas ”Högen”) som är ca 38 m i diameter och 4 – 4,5 m hög. De tre registrerade lämningarna utgör egentligen ett och samma fornlämningsområde.

En annan mycket stor gravhög är belägen ca 200 m norr om RAÄ 14, dvs RAÄ 26 som kallas ”Lustigkulle”. Den tidigare järnvägsbron, byggd 1916, använde högens västra sida som brofäste vilket medfört skador på anläggningen och därför var den ursprungliga storleken svår att bedöma. I samband med att den nya bron byggdes frilades gravhögen och restaurerades år 1994. ”Lustigkulle” visade sig då vara i samma storleksklass som ”Högen”, då den mätte 37 m i diameter och var ca 4 m hög (Elfstrand 1996). Lustigkulle har därefter återigen skadats. Vid anläggning av optokabel har högens fotparti skadats längs den nordöstra sidan och en efterkontroll för att bedöma skadornas omfattning har föreslagits (Nilsson 2000).

Ungefär 50 m norr om Lustigkulle har två stensättningar legat, RAÄ 75, vilka undersöktes inför den nya sträckningen av landsvägen, väg 636, på norra sidan av järnvägsbron. I den ena stensättningen fanns 24 gravgömmor och i den andra fem. Gravarna är anlagda under övergången mellan förromersk och romersk järnålder och en stor del av de osteologiskt bestämda benen har tillhört barn. En så stor andel barngravar (62%) är generellt sett ovanligt (Larsson M 1994).

Vid diskussioner redan innan förundersökningen påbörjades föreslogs en annan sträckning än den planerade, vilken topografiskt sett kunde undvika fornlämningarnas förmodade utbredning.

Den anvisade vägen för fjärrvärmen sträckte sig norr om den förhöjda landtungan på vilken boplatsen RAÄ 14c ligger. I schakten framkom en grop som bör ha tillhört boplatsens utkant. Som lösfynd påträffades dessutom ett knivblad med tånge i övergången mellan matjorden och bottenleran. Typen av knivblad förekom under järnåldern men även senare, varför det inte med exakthet går att datera den.

Område 15 (UV 1) – berörs ej

Sjögestad bytomt har mycket sannolikt varit etablerad redan under tidig medeltid. Enligt lantmäterikartan från 1772 hyste byn tre gårdar, dvs Skattegården, Mellangården samt Högen. Området ligger öster om ån och utgör idag tomtmark. Enligt planeringen skulle ledningarna anläggas i norra delen av bytomten och närma sig kyrkan för att därefter korsa järnvägen. Sträckningen genom bytomten kunde undvikas på så sätt att ledningarna istället läggs utmed befintlig väg och järnväg.

Område 16 (Objekt III) – utredning etapp 2

Mellan den nya vägen som leder under järnvägen och den äldre som leder genom Sjögestads by finns ett topografiskt lämpligt boplatssläge som även berör norra delen av bytomten. Området utgörs av åkermark och ledningarna planerades att läggas invid en mindre körväg där också vattenledningarna leder in mot byn. Underlaget utgjordes av lera och bitvis var underlaget sedan tidigare stört av nedgrävningar. Inget av arkeologiskt intresse framkom i sökschakten.

Område 17 (Objekt IV) – utredning etapp 2

Norr om Sjögestads kyrka och järnvägen finns ett topografiskt lämpligt boplatssläge på en plåt väster om Lillån. Det möjliga etableringsläget stärks också av att vatten- och landvägen korsar varandra i närheten samt förekomsten av de nämnda storhögarna (RAÄ 16 och 26) och kyrkan. Vid kyrkan finns dessutom två runstenar. Den samlade kulturmiljön indikerar med andra ord att det tidigt varit en central plats.

Sökschakt drogs i åkermarken parallellt med järnvägen i öst – västlig riktning och därefter i nord – sydlig riktning utmed den äldre vägen mot Sjögestad. Områdets högsta punkt ligger i det parti där ledningarna vinklas för att löpa utmed den äldre vägen mot byn, och norrut sluttar marken svag åt norr fram till landsvägen. Det var på den högst belägna platsen som förhistoriska lämningar framkom. Utbredningen upphörde norrut och österut i schakten och etableringsplatsen bedöms ha utbredd sig åt väster där den äldre vägen leder mot byn och söderut där järnvägen finns.

I den planerade sträckningen framkom, förutom några härdar, två ovala stensättningsliknande stenpackningar av skärviga och skörbrända stenar. Storleken var ansenlig, A377 var 1,90x1,60 m stor och A378 mätte 2,45x 1,60 m. I ytan synes bitvis koncentrationer av sot och kol. Efter upprensning bedömdes att anläggningarna troligen var gravar. Efter diskussion med uppdragsgivaren ändrades sträckningen så att ledningarna kom att anläggas alldeles invid och under en cykelväg som leder under järnvägen vilket innebar att de två stenpackningarna kvarligger orörda.

Fig 5. A378 täcktes över med jord och kvarligger på sin plats. Bilden är tagen från norr.

Däremot undersöktes och dokumenterades de övriga lämningarna som framkom i den nya sträckningen, vilka utgjordes av några härdar, gropar och stolphål. Dessa anläggningar var dock av boplatsskikt vilket innebär tveksamhet inför att de två stensättningsliknande lämningarna är gravar. Kolprov från en härd, A374, visar på en datering till 80 – 250 AD, dvs äldre romersk eller tidig yngre romersk järnålder.

Äldre romersk järnålder är en tid då befolkningmängden hade kommit att bli omfattande i västra Östergötland. Det är också en tid då ett högre samhällsskikt blir alltmer synligt i form av vapengravar och förekomst av importerade föremål från kontinenten. Att etableringsplatsen är från romersk järnålder är därför inte förvånande i detta område där den övriga kulturmiljön visar på att det tidigt varit en central plats.

Boplatsen och möjligen även gravplatsen har registrerats som *RAÄ 76* i Sjögestads socken.

Alldeles intill asfaltskanten utmed den gamla infartsvägen till Sjögestad framträdde en stenrad som följde parallellt med vägen. Stenarna var ca 0,3 – 0,4 m stora och var placerade tätt intill varandra i en rak linje. Troligen rör det sig om en äldre väg mot Sjögestads kyrka vilken varit kantad av större stenar. Ingen vägbeläggning, i form av t ex stenläggning, kunde iakttagas eftersom den delen ligger under den nuvarande vägen. Äldre kartmaterial över detta område saknas på Lantmäteriet i Linköping varför antagandet inte kunnat verifieras.

Område 18 (Objekt V) – utredning etapp 2 samt slutundersökning av del av fornlämning

Ungefär 400 m väster om gamla infartsvägen till Sjögestads kyrka utmed gamla E4:an finns en flack, platåliknande förhöjning i åkermarken som vid inventeringen markerades som ett lämpligt boplatssläge. Vid detta tillfälle iaktogs boplatssindikationer så som skörbrända stenar och två malstenslöpare i åkerns yta. Fjärrvärmeledningarna kommer här att läggas utmed södra sidan av vägen. Norr om vägen finns en rund stensättning och en skålgropsförekomst, *RAÄ 56*, på ett impediment i hagmark. Längre norrut på impedimentet finns ett område med fossil åkermark, *RAÄ 69*.

På södra sidan av vägen sträcker sig den platåliknade avsatsen ca 150 – 200 m söderut. Där platån övergår till svag sluttning längst i öster finns ett vattenhål. Kulturmiljön utgör med andra ord ett förhistoriskt komplex där endast boplatsen saknats. Vid utredningsgrävningen framkom som väntat en stor mängd boplatsslämningar från östslutningen invid vattenhålet och vidare över platån tills västslutningen vidtog, dvs utmed ungefär 130 m. Den vida utsträckningen av lämningar visade på att det rörde sig om ett mycket stort boplatssområde som sannolikt utbreder sig över platån och i anslutning till vattenhålet. Bedömningen om boplatssens utbredning söderut och sannolikt även norröver mot den registrerade fornlämningen innebar svårigheter att anlägga fjärrvärmeledningarna någon annanstans än enligt planeringen. Därför utfördes en slutundersökning av den del av boplatsen som kom att beröras av fjärrvärmens under en vecka i september.

Boplatsslämningarna utgjordes av stolphål, härdar och gropar med en tydlig koncentration till östslutningen där resterna efter en sydlig gavel till en treskeppig byggnad återfanns. Av huset fanns två ca 0,3 m djupa stenskodda stolphål, *A523* och *A553*, vilka varit de takbärande, inre stolparna. Väggestolparna utgjordes också av stenskodda stolphål som var ca 0,05 - 0,1 m djupa, dvs *A474*, *490*, *569* och *597*. I det sistnämnda stolphålet framkom botten av ett keramikkrärl, *F16*, som dock var i så dåligt skick att det föll sönder vid tillvaratagandet. Innanför husets gränser fanns en härd, *A505*, som uppvärmt bostadsdelen.

Fig 6. På norra sidan av gamla E4:an finns en rund stensättning och en skålgropsförekomst på detta impediment. Bilden är tagen från vägens södra sida där boplatslämningarna undersöktes, RAÄ 77.

Huset var orienterat i nord – sydlig riktning i den lätta östsluttningen och har fortsatt in under den asfalterade landsvägen. Bredden på huset har varit ca 6 m och avståndet mellan de två takbärande stolparna var ca 2 m. Ett kolprov från härden A505 inne i byggnaden har daterats till 250 – 430 AD, dvs yngre romersk järnålder eller tidig folkvandringstid. För att säkra dateringen togs ytterligare ett kolprov från byggnaden, från ett stenskott stolphål som ingått i vägglinjen. Resultatet från A474 är mycket samstämmigt med härden datering, dvs 260 – 530 AD med tydlig tyngdpunkt (0,82) i intervallet 320 – 450 AD.

Strax väster om husgaveln fanns två härdar, A582 och A636, vilka hade ett utseende som skilde sig från härden som uppvärmt huset. I sektion syntes tydliga sotlinser som följde undersidan av de skärviga och skörbrända stenarna. Härden, belägna strax invid byggnaden, har troligen haft en speciell funktion men vilken går inte att säga. Placeringen indikerar dock att de haft en vardaglig funktion, så som t ex uppvärmning av kokstenar.

Längre österut i sluttningen fanns ytterligare stolphål som tillhört olika konstruktioner på boplatser. En bit av ett ca 0,1 m djupt kulturlager var här synligt i schaktet. Det sköt in från söder och har troligen utbredd sig över platån och östsluttningen mot vattenhållet. Troligen har långa tiders plöjning medfört att lagret på platån är uppblandat med matjorden medan det i sluttningarna ligger kvar. Underlaget i östsluttningen utgjordes av mo och längst i öster planar marken ut och här fanns tydliga spår av vattenpåverkan. Det som idag är ett igenväxande vattenhål bör tidigare ha varit en liten tjärn. I den vattenpåverkade zon fanns två härdar som måste ha anlagts när vattnet dragit sig tillbaka och är därmed yngre och tillhör inte den övriga boplatser som har varit belägen invid vattensamlingen.

Väster om östsluttningen vidtar platån som sträcker sig ca 100 m västerut där marken övergår till en svag sluttning. Boplatslämningar förekom över hela platån i schaktet men upphörde där västsluttningen vidtar. Lämningarna utgjordes av stolphål, gropar och härdar som på grund av begränsningen till 3 meters bredd på schaktet inte kan tolkas tillhöra någon konstruktion. Längst i väster framkom keramik (F17) i en grop, A1121.

Utbredningen på platån uppvisade en glesare bild av lämningar medan koncentrationen var tydlig i östsluttningen. På platån utgjordes underlaget av moig morän medan det i östsluttningen var mo utan stenblandning.

Den treskeppiga byggnaden, belägen i boplatsens mest intensivt utnyttjade parti, har daterats till yngre romersk järnålder eller början av folkvandringstid. Mest troligt är att boplatssområdet utnyttjats under en längre tid än så, på grund av den omfattande utbredningen. Att finna boplatser från folkvandringstid är ovanligt i västra Östergötland varför det ligger närmast till hands att antaga att den daterade byggnaden är från romersk järnålder. Det är dock möjligt att vi, tvärt om, har funnit en boplatser från folkvandringstiden vilket innebär ett oväntat resultat. Boplatssområdet har registrerats som RAÄ 77 i Sjögestads socken.

Område 19 – 21 (Objekt VI, RAÄ 34 och 52) – utredning etapp 2

Vid Vägstorp finns ett område som bedömts som ett möjligt topografiskt läge för både boplatser och gravar. Direkt söder om trädgården som tillhör Vägstorp finns tre synliga gravar, RAÄ 34, vilka utgörs av två kvadratiska och en rund stensättning. Söder därom finns numera uppodlad mark men på ett impediment ca 50 m från de nämnda gravarna finns en domarring, RAÄ 35, som är 13 m i diameter. På ett annat impediment, ca 50 m väster om dessa och invid en mindre väg, finns ytterligare en rund stensättning, RAÄ 52, som skadats i kanterna av odling. Det är mycket troligt att det ursprungligen rört sig om ett sammanhängande gravfält från järnåldern där endast de gravar som är placerade på de högre belägna partierna kvarligger medan övriga plöjts sönder.

På grund av den täta fornlämningsmiljön kom fjärrvärmeledningarna att läggas under asfalten utmed landsvägen och strax väster om Vägstorp återigen läggas direkt söder om vägen i ängsmark. Schakt drogs i ängsmarken men inget av antikvariskt intresse framkom. Underlaget utgjordes av sandig morän.

Viby socken

Område 22 (RAÄ 31) – berörs ej

Invid Sjögestads motell finns en häradssten som markerar gränsen mellan Valkebo och Vifolka härader. Den berörs ej eftersom den står på norra sidan av landsvägen medan fjärrvärmeledningarna anläggs på södra sidan.

Område 23 (Objekt I) – utredning etapp 2

Omedelbart väster om gränsen mellan Sjögestads och Viby socknar, vid Sjögestads motell, finns en flack västsluttning på södra sidan av landsvägen som markerats som topografiskt lämpligt bosättningsområde. Här finns också gränsen mellan Valkebo och Vifolka härader som markerats med den ovan nämnda häradsstenen.

Platsen är belägen i en mycket tät fornlämningsmiljö och ingår inom Riksintresse nr 89 för kulturminnesvärden i Östergötland med motiveringen: "Forntida kommunikationsmiljö, en del av Eriksgatan, vid häradsgräns". I riksintresset ingår även Sjögestads motell från 1950-talet.

Både norr och söder om landsvägen finns fornlämningar i form av gravfält och runstenar. På södra sidan finns Galgbacken och den sk runstensgatan som är en halvög kantad av tre runstenar, RAÄ 2. Direkt söder om runstensgatan finns ett stort gravfält från järnåldern, RAÄ 3, som idag består av 49 synliga gravar i form av runda och kvadratiska stensättningar samt resta stenar. Stora delar av gravfältet var under början av 1900-talet utsatt för grustäkt och mellan 1915 och 1918 undersöktes ett antal gravar sedan det blivit känt att det fanns fornlämningar i området. Fynden som tillvaratogs visade att gravarna anlagts under sista århundradet före Kr f och tiden kring Kr f (Sörling 1942).

Norr om landsvägen finns ett annat stort gravfält och en runsten, RAÄ 1. Gravfältet består av 30 gravar i form av runda stensättningar, resta stenar och en domarring. Runstenen är placerad invid en halvög som leder i nord – sydlig riktning genom gravfältet.

Hålvägarna och runstenarna visar på att det under järnåldern varit en betydelsefull plats ur kommunikationssynpunkt och gravfältens omfattning tyder på att det funnits en stor befolkning i området. Vid utredningsgrävningen söder om landsvägen i anslutning till motellet, framkom dock inget av antikvariskt intresse.

Område 24 (Objekt II) – utredning etapp 2

Mellan Postgården och Högstorp finns ett topografiskt lämpligt boplatsläge i åkermark. Området utgörs av en höjd med högsta punkten vid Högstorp med sydsluttning mot Postgården, där landsvägen skär genom sluttningen. En äldre bäckfåra finns öster om sluttningen och Postgården där underlaget utgörs av sand. Väster om Postgården är underlaget varierande mellan lera, mo och sandblandad morän.

Öster om Postgården framkom endast en ensamliggande härd. Väster om Postgården fanns däremot boplatslämningar med tät utbredning inom ett begränsat område. Topografin talar för att lämningarna ligger i sydligaste utkanten av boplaten som haft utbredning över höjden och sluttningarna som utgår från Högstorp, som ligger på norra sidan av landsvägen.

Boplatslämningarna var belägna direkt söder om landsvägen, där marken från sydsluttningen planar ut. Det var här mycket svårt att placera ledningarna på annan plats med tanke dels på boplatens förmodade utbredning norr om vägen och dels på den befintliga bebyggelsen. Efter samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet och uppdragsgivaren undersöktes och dokumenterades de boplatslämningar som fanns i det tre m breda schaktet.

Lämningarna, som utgjordes av bl a härdar, stolphål och gropar, var ovanligt stora, sotiga och djupa. De representerade inte något ordinarie utsnitt av en boplat. Inte heller var fyndmaterialet ordinarie. Sannolikt rör det sig om en speciell aktivitet som varit förlagd till boplatens ytterkant, med ett visst avstånd från boningshusen. Att döma av anläggningar och fynd finns det anledning att anta att det varit en plats för keramiktillverkning. Enligt markägaren fanns en numera igenlagd lertäkt en bit längre söderut i åkermarken. Leran, som hade en speciell kvalitet, hade använts vid tillverkning av murstockar och kakelugnar. Att leran i området har dessa egenskaper stärker antagandet att materialet även lämpat sig för förhistorisk keramiktillverkning.

Fig 7. Bilden visar "arbetsskivans" plana yta. Stenen är flyttad från sitt ursprungliga läge.

I schaktet förekom lämningar inom ett ca 70 m långt område. Längst i väster fanns en anläggning, A434, som av allt att döma varit en ugn som i plan var ca 2 m i diam. Fyllningen var kraftigt sotig och innehöll förutom kol och enstaka skörbrända stenar en mycket stor mängd bränd lera. Lerbitarna var mestadels stora och många hade pinn- och stråavtryck. Ugnen var drygt 0,3 m djup och i botten fanns kol. Ett kolprov från anläggningen har daterats till äldre romersk järnålder, dvs 60 – 220 AD. Intill ugnen fanns en grop, A433, som på grund av innehållet och placeringen bör förknippas med ugnskonstruktionen. I anläggningen fanns skärviga och skörbrända stenar, kol, bränd lera, förslaggad lera och keramikskärvor av olika typer av kärl. Gropen var 1,6 m i diam och 0,4 m djup. Att identifiera en förhistorisk keramikugn är ett omdiskuterat ämne, till stor del beroende på att det fanns flera olika sätt att bränna keramik varav endast bränning i grop bildar spår som återfinns idag (Hulthén 1984). Det finns dock enkammarugnar från järnåldern som påträffats i bl a Hasseris och Faurholm i Danmark. Framför ugnöppningarna på båda platserna fanns en ”arbetsgrop” innehållande kol och keramikskärvor (Stilborg 1995). Troligen var A433 arbetsgropen tillhörande ugnen A434.

Ungefär 10 m öster om ugnskonstruktionen framkom två anläggningar som egentligen är de två som ledde fram till teorin om keramik tillverkningsplats. Ett 1x1,20 m stort fundament, A445, bestående av tätt packade stenar nedgräva ca 0,2 m ned i leran hade burit upp en stor sten, ca 0,6x0,7 m stor. Stenens ovansida var alldeles plan och måste ha lämpat sig väl som ”arbets-skiva”. Ungefär 1 m öster om fundamentet fanns en 1,1x1,2 m stor grop som var fylld med stenar i blandad storlek, A447. Stenarna låg så pass tätt packade att det nästan inte fanns någon fyllning i gropen, som var nedgrävd i lera. Vi har tolkat anläggningen som en lertäkt som efter användandet fyllts igen med stenar. I kanten av anläggningen framkom en keramikbit.

Mellan ”arbets-skivan” och ugnen fanns en ca 5 m lång rad med fyra stolphäl varav tre innehöll bränd lera och keramik. Möjligen har stolparna utgjort stöd för vindskydd eller någon annan enklare konstruktion som kan ha haft samband med hantverket.

Kring ”arbetsbordet” och lertäkten fanns flera härdar, A442, 443, 451, 452 och 453, som alla hade liknande utseende. I ytan och 0,05 – 0,1 m ned i härdarna syntes endast kol och sot, och därunder fanns stora mängder tätt packade skärviga och skörbrända stenar som var mycket sotiga. Under stenarna och utmed botten fanns kraftiga sotlinser. Härdarna var ovanligt djupa, mellan 0,18 och 0,25 m. I en av härdarna, A451, framkom inte mindre än tre knackstenar. Den enhetliga och ovanliga karaktären på dessa härdar tyder på att de skulle kunna sättas i samband med hantverket som bedrevs på platsen.

Begränsningarna av fornlämningsområdet var i schaktet tydliga åt väster där det inte fanns några spår av aktiviteter väster om ugnen och arbetsgropen. Österut, mot Postgården, glesnade avståndet mellan anläggningarna och en omfattande störning var synlig i schaktet. Hantverksplatsen bedöms utifrån ¹⁴C-analysen ha varit i funktion under äldre romersk järnålder men kan ha haft längre användningstid. Området har registrerats som RAÄ 57 i Viby socken.

Område 25 – 26 (UV 1 och Objekt III) – förundersökning och utredning etapp 2

Område 25 – 27 ligger inom K 18 (kulturminnesprogrammet 1983) som bl a beskrivs med orden ”Fornlämningskoncentrationen mellan Viby och Uljeberg omfattar tre gravfält och visar tillsammans med den medeltida kyrkan en lång odlingskontinuitet...”.

De båda områdena undersöktes samtidigt eftersom de till stor del sammanfaller. Enligt storskifteskartan från 1774 omfattade Viby gamla tomt (UV 1) 13 byggningstomter samt i sydöst flera grästomter till byn. Viby är dessutom en kyrkby och byn är bland de största i Östergötland. Vid kyrkan finns flera runstenar och det antas att Viby givit namnet åt Vifolka härad. Vid avtagsvägen in mot kyrkan finns ett lämpligt boplatsläge på södra sidan av landsvägen. Boplatsläget berör den obebyggda delen av Viby gamla tomt och utgörs av en flack förhöjning i åkermark med svag sydslutning.

Fjärrvärmeledningarna lämnar här anknypningen till vägen och kommer att läggas söder om bebyggelsen som följer vägen. I den västra delen iakttogs ett 0,1 – 0,15 m tjockt lager av kulturpåverkad, mörk jord under matjorden. Troligen rör det sig om spår efter äldre odlingar som ligger kvar i svackorna. Underlaget utgjordes här av sand och öster därom av grus. Längst i öster, där marken sluttade och underlaget åter utgjordes av fin sand, påträffades ett par anläggningar av förhistorisk karaktär. De betraktas som resultat av en tillfällig vistelse och är inte någon del av en boplat. Anläggningarna, tre härdar och en grop, undersöktes och dokumenterades.

Område 27 (Objekt IV) – utredning etapp 2

Ett lämpligt boplatsoområde markerades under utredningens etapp 1 i åkermark söder om västra delen av Viby bytomt. Området utgörs av en platåliknande avsats öster om vägen mot Trojenborg och väster om denna väg sluttar marken svagt åt väster ned mot en långsträckt svacka.

I sluttningen väster om vägen mot Trojenborg framkom boplatlämningar främst i form av härdar. De var anlagda på ett underlag av lera och där sluttningen övergick till plan mark vidtog sand. I sanden kunde årderspår iakttas.

På platån öster om vägen till Trojenborg var matjordslagret tunnare än i sluttningen och här återfanns endast två stenskodda stolphål. Troligtvis har boplaten utbredd sig över platån och ned i västsluttningen. Lämningarna på platån har enligt denna hypotes förstörts vid plöjning och endast de djupt nedgrävda anläggningarna, så som de två stolphälarna, återstår. Härdarna i sluttningen utgör utkanten av boplaten och har troligen ett funktionellt samband med den odling som efterlämnat årderspår. Resonemanget är endast hypotetiskt eftersom det inte finns några dateringar som visar på att boplaten och den intilliggande odlingsytan är samtida. Fornlämningsområdet har av Fornminnesregistret erhållit *RAÄ 56* i Viby socken.

Område 28 (RAÄ 16) – berörs ej

En milstolpe med texten; 2 NYMIL, vilket avser avståndet från Linköping. Nymilstolparna sattes upp under 1800-talets senare del. Milstolpen kommer att kvarstå på sin plats.

Område 29 (RAÄ 17) – berörs ej

På platsen, inne i Mantorps samhälle, har det stått en milstolpe som vid revideringsinventeringen 1980 var borta. Den var sannolikt uppsatt under 1700-talet utmed gammelsvenska mil.

Sya socken

Område 30 (RAÄ 3) – berörs ej

Utmed landsvägens norra sida finns en milstolpe som sannolikt står på ursprunglig plats. Inskriptionen lyder; 1 MIL 1755. Ledningarna kommer här att anläggas på vägens södra sida.

Område 31 (UV 1) – utredning etapp 2

Vid den tidigare infartsvägen mot Pöpplinge, ca 350 m väster om milstolpen RAÄ 3, finns bebyggelselämningar inom ett ca 30x50 m stort område. Ett torp fanns markerat på platsen enligt storskifteskartan från 1774. Äldre bebyggelse placerades gärna på platser som lämpat sig för bosättning under alla tider varför det bedömts som ett möjligt förhistoriskt boplatläge.

Bebyggelselämningen, UV 1, är belägen på ett krön med svaga sluttningar på ömse sidor. Sökschakt drogs i åkermarken men inga förhistoriska lämningar kunde iakttas. Området var till stor del omgrävt sedan tidigare och intill bebyggelselämningen framkom rester efter en nedbrunnen mindre byggnad som bör ha tillhört torpet.

Område 32 (Objekt I) – utredning etapp 2

Strax öster om Sya och Svartån finns en flack förhöjning i åkermark med en mot norr utskjutande udde i en forntida havsvik på ca 105 m ö h. Från förhöjningen finns en långsträckt västsluttning ned mot Sya och ån. På Storskifteskartan från 1774 finns några rundlar i åkermarken längs vägen. Liknande markeringar har vid andra undersökningar visat sig vara förhistoriska gravar. För övrigt bedömdes platsen vara ett lämpligt boplatsområde vid utredningens etapp 1.

Schakt drogs från krönet och ned i västsluttningen. Hela området är tidigare omgrävt vid markarbeten för vatten- och teleledningar, optokablar och bredband. På krönet fanns dock tydliga indikationer på att det finns en boplatz som tidigare genomgrävts. Boplatzen sträcker sig sannolikt i nord – sydlig riktning och genomkorsas därmed också av landsvägen.

På krönet fanns skärvigiga och skörbrända stenar samt sot och kol inblandat i de tidigare igenfyllnadsmassorna. Det är rester efter söndergrävda boplatzanläggningar som vid markarbetena först grävts upp och därefter följt med ner vid igenfyllningen. Märkligt nog fanns delar av en härd, A290, kvar mellan två tidigare nedgrävningar. En sektion kunde dokumenteras mot norr, innan härden skars av nedgrävningen för teleledningar. Tyvärr återstår nog inte mycket av boplatzen men undersökningen bekräftade att det funnits en etablering på krönet.

Område 33 (RAÄ 2) – berörs ej

En runsten står mitt för det gamla tingshuset i Sya. Runstenen kommer att kvarstå.

Område 34 (Objekt II) – utredning etapp 2

Området är beläget i Syas östra utkant omedelbart väster om bäcken från Hydinge. Mellan landsvägen och järnvägen finns ett strategiskt lämpligt boplatzläge väster om bäcken och söder om Svartån där landvägen skär vattenvägen. Platsen är historiskt sett ett religiöst och administrativt centrum med det gamla tingshuset och kyrkan i närheten. Intill den planerade fjärrvärmesträckningen utmed södra sidan av vägen finns även den nämnda runstenen, RAÄ 2, som rests vid kyrkan. Den runsten som idag står vid Sya kyrka är enligt uppgifter funnen vid Ubbarp.

Schakt drogs utmed en kortare sträcka från runstenen och österut genom gräsbevuxen mark. Utmed hela sträckningen var marken sedan tidigare omgrävd och inget av antikvariskt intresse framkom.

Mjölby socken

Område 35 (RAÄ 224) – berörs ej

Vid sockengränsen mellan Sya och Mjölby finns en häradssten som markerar gränsen mellan Vifolka härad och Mjölby stad. Häradsstenen kommer att kvarstå.

Område 36 (Objekt I) – utredning etapp 2

Området är beläget väster om Sya och inom det område som i Natur Kultur benämns K12; ”Fornlämningsmiljö vid Svartån med två större gravfält av yngre och äldre järnålderskaraktär med tillsammans ca 150 fornlämnningar...”.

Fig 8. Under matjorden framkom en härd, A315. Bilden är tagen från väster.

Fjärrvärmeledningarna kommer att anläggas på södra sidan av landsvägen i åkermark som längst i väster bildar ett plataliknande krön och öster därom sjunker marknivån. På norra sidan av vägen, ca 80 m norr om ledningssträckningen, ligger ett mycket stort gravfält i hagmark, RAÄ 30, som kallas Solbergagravfältet. Det består av 86 synliga gravar som morfologiskt sett härrör från både äldre och yngre järnålder. Gravformerna utgörs av högar, runda stensättningar, domarringar, resta stenar och en treudd. I gravfältets sydöstra del finns flera båtformiga nedsänkningar eller fördjupningar vilka har föranlett diskussioner om båtgravar. Eftersom ingen av dem är undersökt kan det inte verifieras. I flera av gravhögarna finns centrala nedsänkningar som kan ha bildats efter att träkonstruktioner, så som tråkistor, har förmultnat. Strax nordväst om detta gravfält finns ytterligare ett, RAÄ 29, som består av 59 runda stensättningar och en hög.

Sökschakt drogs i åkermarken söder om gravfälten eftersom det bedömts som lämpligt läge för såväl boplats som gravplats. En ovanligt stor härd, ca 2 m i diameter, framkom på den plataliknande avsatsen i väster. I härden påträffades ett knivblad och obrända djurben. Benens välbevarade skick innebär att härden förmodligen inte är förhistorisk. Inga andra anläggningar påträffades i schakten varför härden får betraktas som en enstaka förekomst utan närmare kontext.

Område 37 (RAÄ 27) – berörs ej

På norra sidan av landsvägen finns en milstolpe av 1700-talstyp. Ledningsdragningen kommer att ske på södra sidan av vägen.

Område 38 (RAÄ 90) – berörs ej

En milstolpe från slutet av 1800-talet står intill en äldre del av den gamla landsvägen. Fjärrvärmeledningarna kommer att förläggas väster om milstolpen.

Sammanfattning

Under fältsäsongen år 2000 utfördes en rad utredningsgrävningar och förundersökningar utmed fjärrvärmesträckningen mellan Linköping och Mjölby. På en plats krävdes också en mindre slutundersökning av del av fornlämning, dvs RAÄ 77 i Sjögestads socken.

Eftersom samarbetet med uppdragsgivaren var gott kunde fjärrvärmen i huvudsak anläggas utan att sedan tidigare kända eller nyupptäckta fornlämningar kom till skada. På flera utredningslokaler kunde förhistoriska lämningar konstateras och fem platser omfattade så pass intensiv utbredning att de registrerats som boplatser. De anläggningar som fanns inom det ca 3 m breda schaktet har undersökts, dokumenterats och i flera fall daterats. Följande nya RAÄ-nummer har registrerats av Fornminnesregistret:

RAÄ 222 i Slaka socken (omr 3); en boplats från senneolitikum.

RAÄ 231 i Vikingstads socken (omr 10); en boplats från romersk järnålder.

RAÄ 76 i Sjögestads socken (omr 17); en boplats och eventuellt gravplats från romersk järnålder.

RAÄ 77 i Sjögestads socken (omr 18); en boplats från yngre romersk järnålder – tidig folkvandringstid.

RAÄ 56 i Viby socken (omr 27); en boplats och årderspår.

RAÄ 57 i Viby socken (omr 24); en boplats från äldre romersk järnålder.

Dateringarna grundar sig på kolprov från representativa lämningar från varje lokal, men användningsperioden kan naturligtvis vara mer omfattande än så.

Efter att det arkeologiska fältarbetet var slutfört kunde fjärrvärmeledningarna anläggas enligt planerna eller efter anvisade sträckningar som medfört att fornlämningar kvarligger orörda.

Linköping i januari 2001

Annika Helander

Referenser

- Elfstrand, B. 1996. Antikvarisk kontroll, *Lustigkulle*, Fornlämning 26, Sjögestad 11:1, Sjögestads socken, Linköpings kommun, Östergötland. Rapport UV Linköping 1996:6.
- Fernholm, R. 1983. Östergötland, Slaka socken, Kåparp. *Provundersökning RAÄ 102*. Rapport UV Mitt 1983. ATA dnr 4501/82.
- Franzén, G. 1982. *Ortnamn i Östergötland*.
- Hulthén, B. 1984. Sluta leta efter förhistoriska keramikugnar. *Populär arkeologi* 1984 nr 4.
- Larsson, L. Z. 1994. *Vikingstads samhälle*. Arkeologisk utredning, etapp 1. Rapport UV Linköping 1994:40.
- Larsson, L. Z. 2000. *Kulturlandskapet längs gamla E4:an mellan Linköping – Mjölby*. Planerad ny fjärrvärmeledning mellan Linköping och Mjölby. Arkeologisk utredning, etapp 1. Rapport UV Öst 2000:3.
- Larsson, M. 1992. Arkeologisk utredning, *Sjögestad*, Östergötland, Sjögestads socken, Linköpings kommun, Inom Sjögestad 11:1 m fl. Rapport UV Linköping 1992.
- Larsson, M. 1994. Arkeologisk undersökning, *Sjögestad, Stensättning med 29 gravgömmor*, Stensättning RAÄ 75, Sjögestads socken, Linköpings kommun, Östergötland. Rapport UV Linköping 1994:56.
- Natur Kultur. 1986. *Miljöer i Östergötland*.
- Nilsson, P. 2000. *Arkeologisk skadeinventering i form av efterkontroll*. Lustigkulle m fl platser. Kvillinge, Mjölby, Sjögestads, Vårdsbergs och Östra Eneby socknar, Linköpings, Norrköpings och Mjölby kommuner, Östergötland. Rapport UV Öst 2000:34.
- Nordén, A. 1925. *Östergötlands bronsålder*.
- Nordenskjöld, C. F. 1869. *Östergötlands minnesmärken*. ATA.
- Stilborg, O. 1995. En ugn är en ugn är en ugn. *Meta* 95:4.
- Sörling, E. 1942. Ett gravfält från La Tène-tid i Sjögestads sn, Östergötland. *Fornvännen* 1942:4.

Muntlig uppgift

Tomas och Betty Lemon, Gålstad Mellangård, Linköping.

Administrativa uppgifter

Utredning etapp 2 samt förundersökningar

Riksantikvarieämbetets dnr: 422-1785-2000.

Länsstyrelsens dnr och datum för beslutet: 220-2982-00, 2000-05-02.

Projektnummer: 1520248.

Undersökningstid: 2000-05-08 – 2000-09-15.

Projektgrupp: Annika Helander, Peter Zetterlund.

Läge: Ekonomiska kartans blad 085 32, 085 33, 085 44, 085 45, 085 46, 085 56, 085 57.

Koordinat- och höjdsystem: Rikets RT 90, RH 1900.

Arkiv: Dokumentationshandlingar förvaras i Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), RAÄ, Stockholm.

Fynd: Fnr1 – 36, inlämnat till Statens Historiska Museum (SHM).

Slutundersökning av del av fornlämning

Riksantikvarieämbetets dnr: 422-3232-2000.

Länsstyrelsens dnr och datum för beslutet: 220-7671-00, 2000-09-08.

Projektnummer: 1520273.

Undersökningstid: 2000-09-18 – 2000-09-22.

Projektgrupp: Annika Helander, Bengt Elfstrand.

Läge: Ekonomiska kartans blad 085 44.

Koordinat- och höjdsystem: Rikets RT 90, RH 1900.

Arkiv: Dokumentationshandlingar förvaras i Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), RAÄ, Stockholm.

Fynd: Fnr1 – 18, inlämnat till Statens Historiska Museum (SHM).

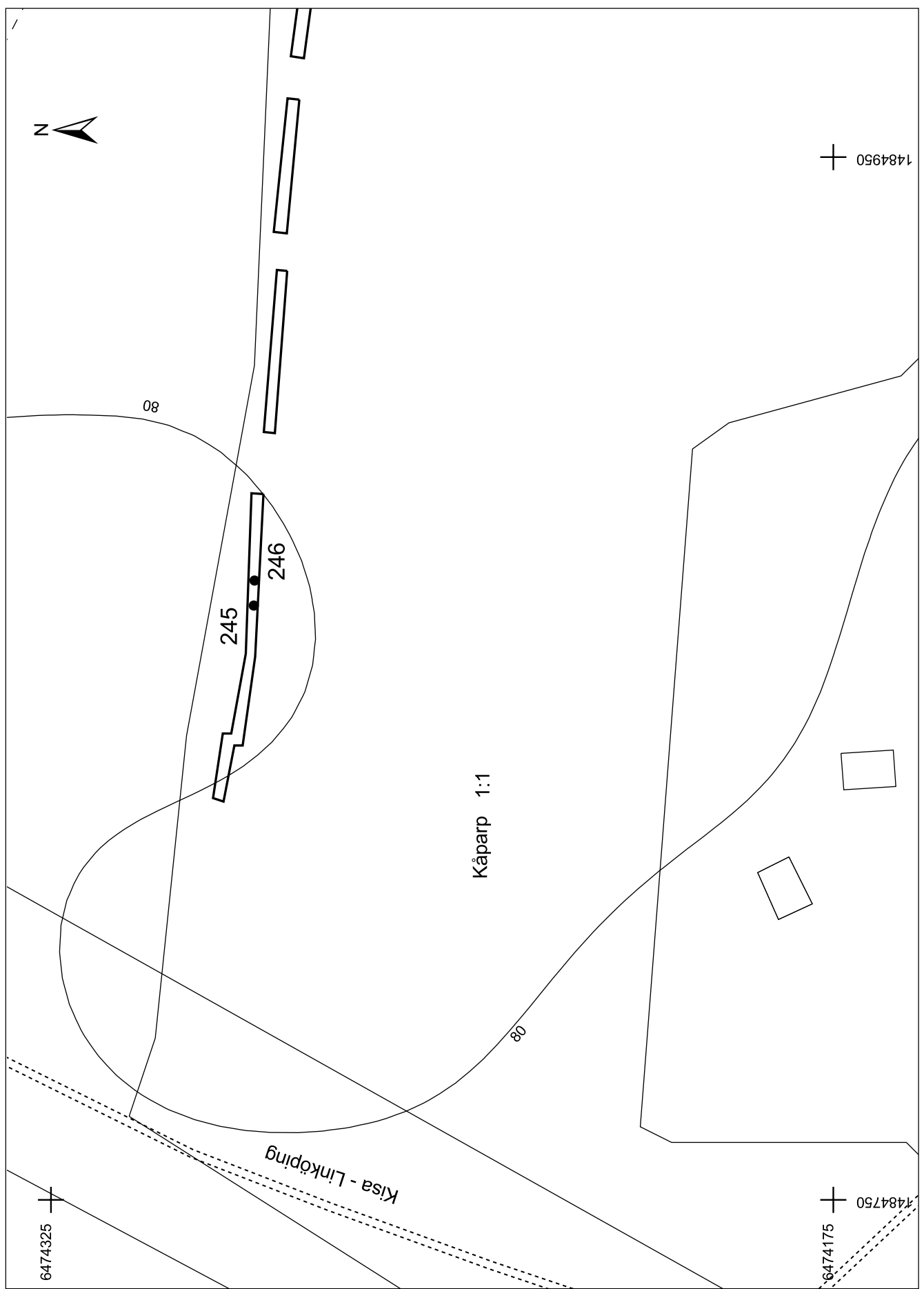

Fig 9. Område 1. Skala 1:1000.

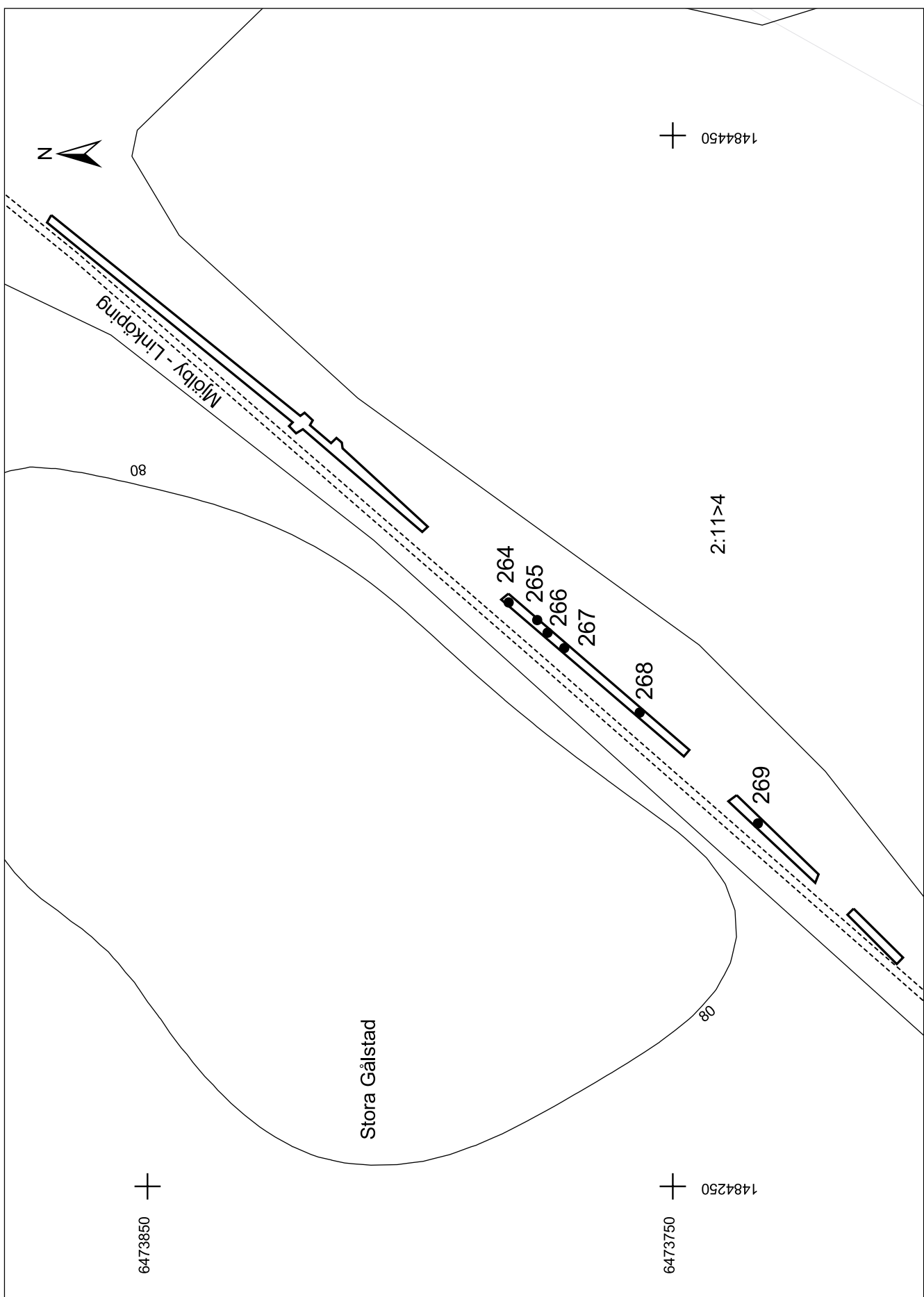

Fig 10. Område 3, RAÄ 222. Skala 1:1000.

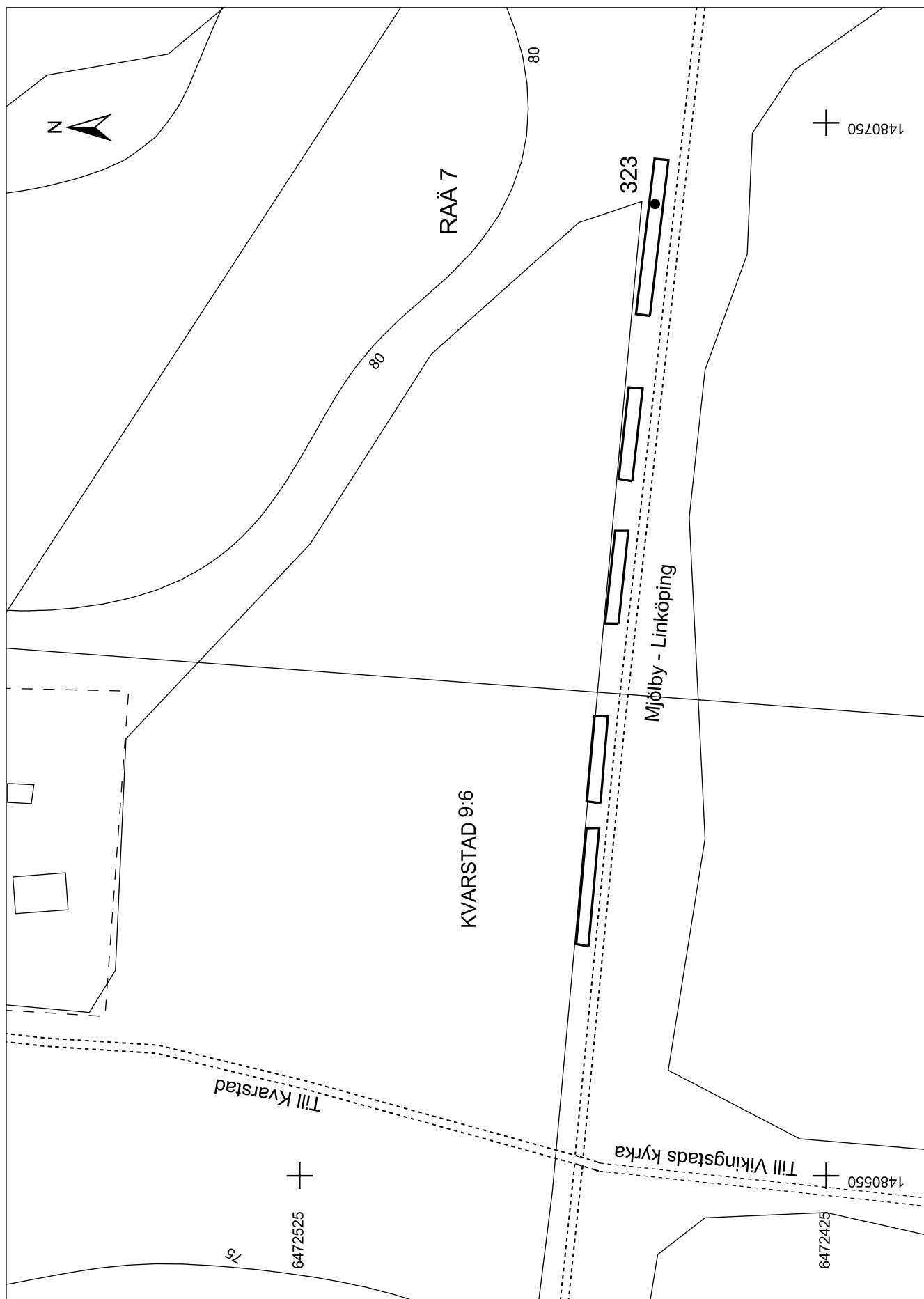

Fig 11. Område 5 – 7. Skala 1:1000.

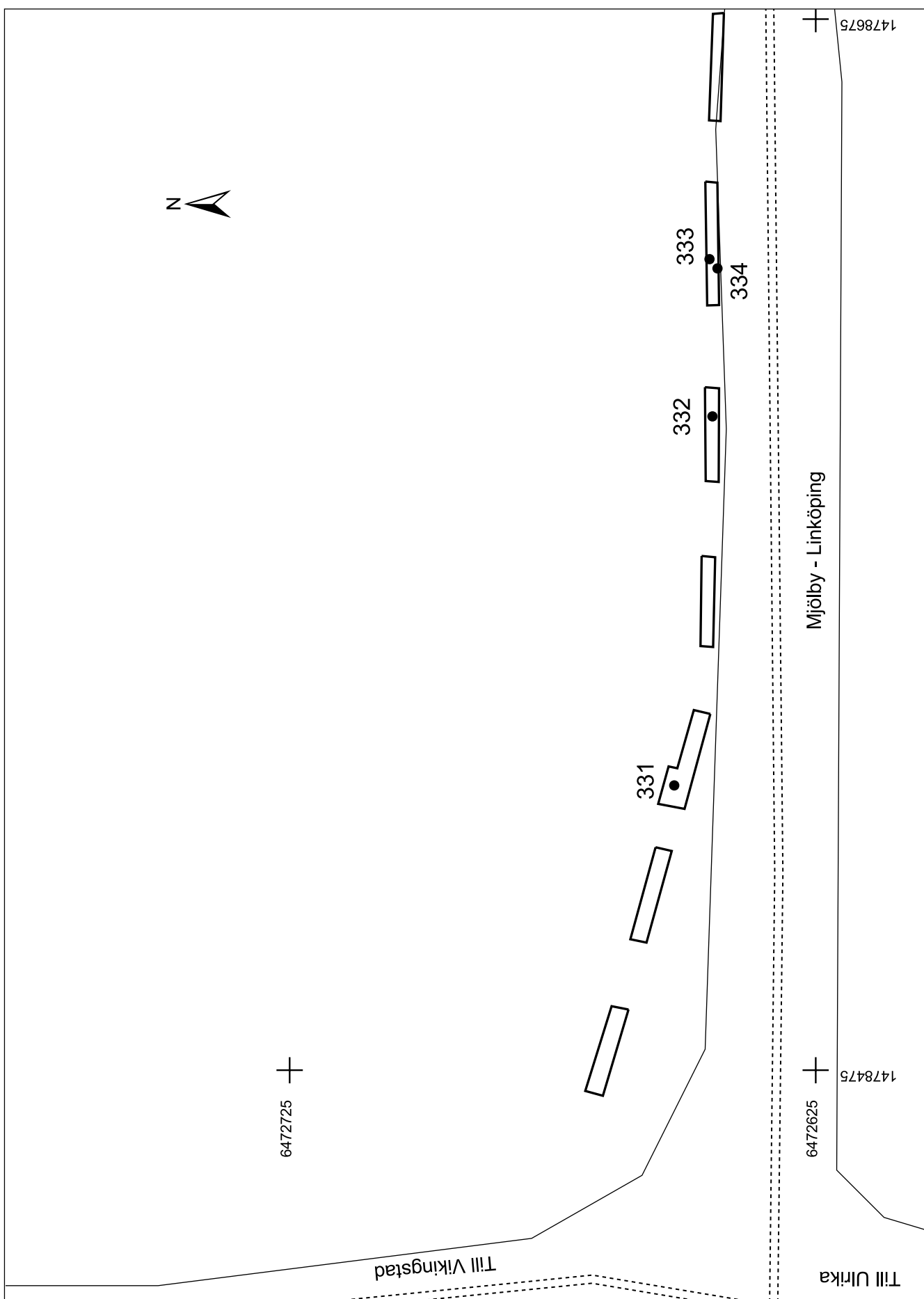

Fig 12. Område 8. Skala 1:1000.

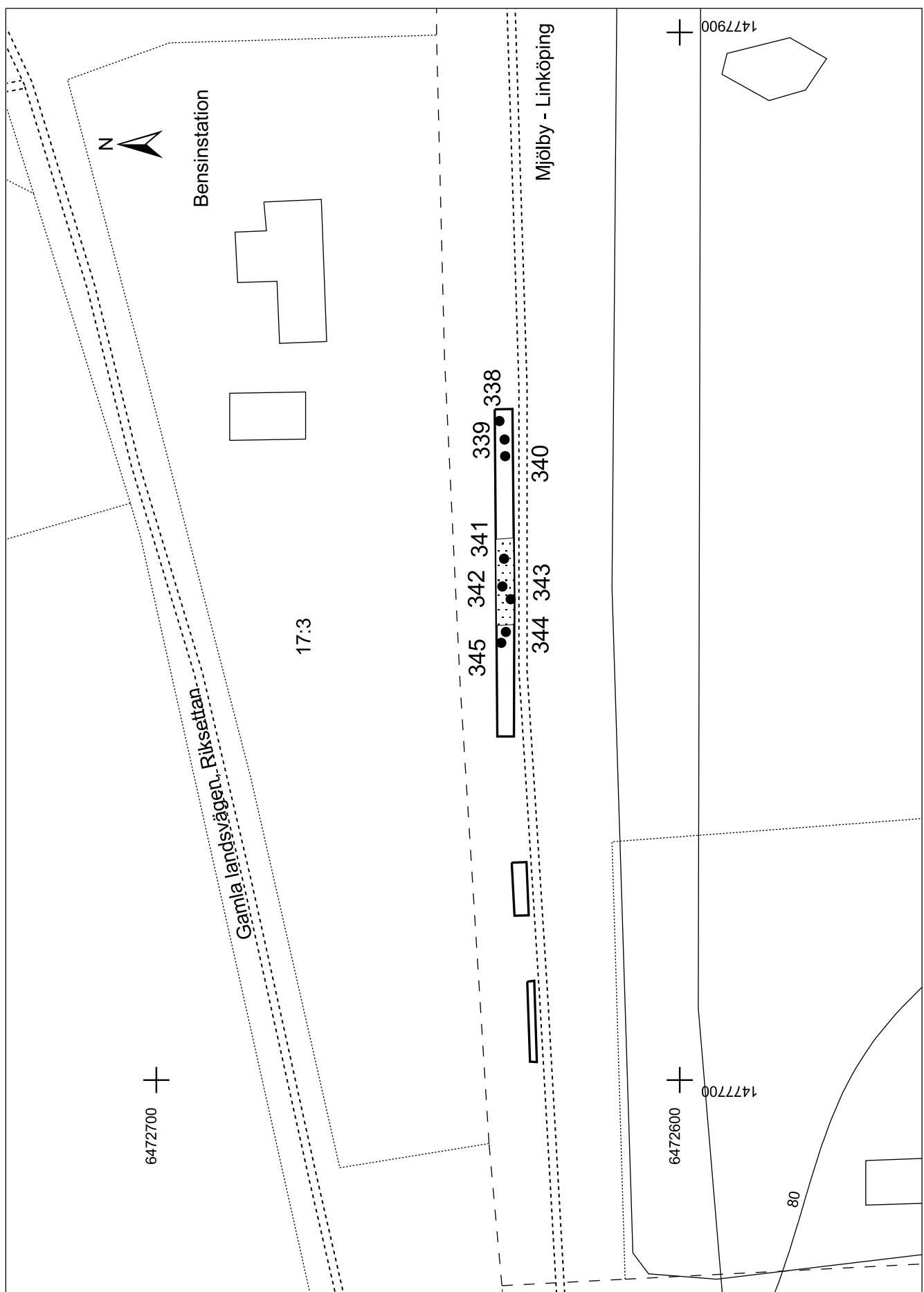

Fig 13. Område 10, RAÄ 231. Skala 1:1000.

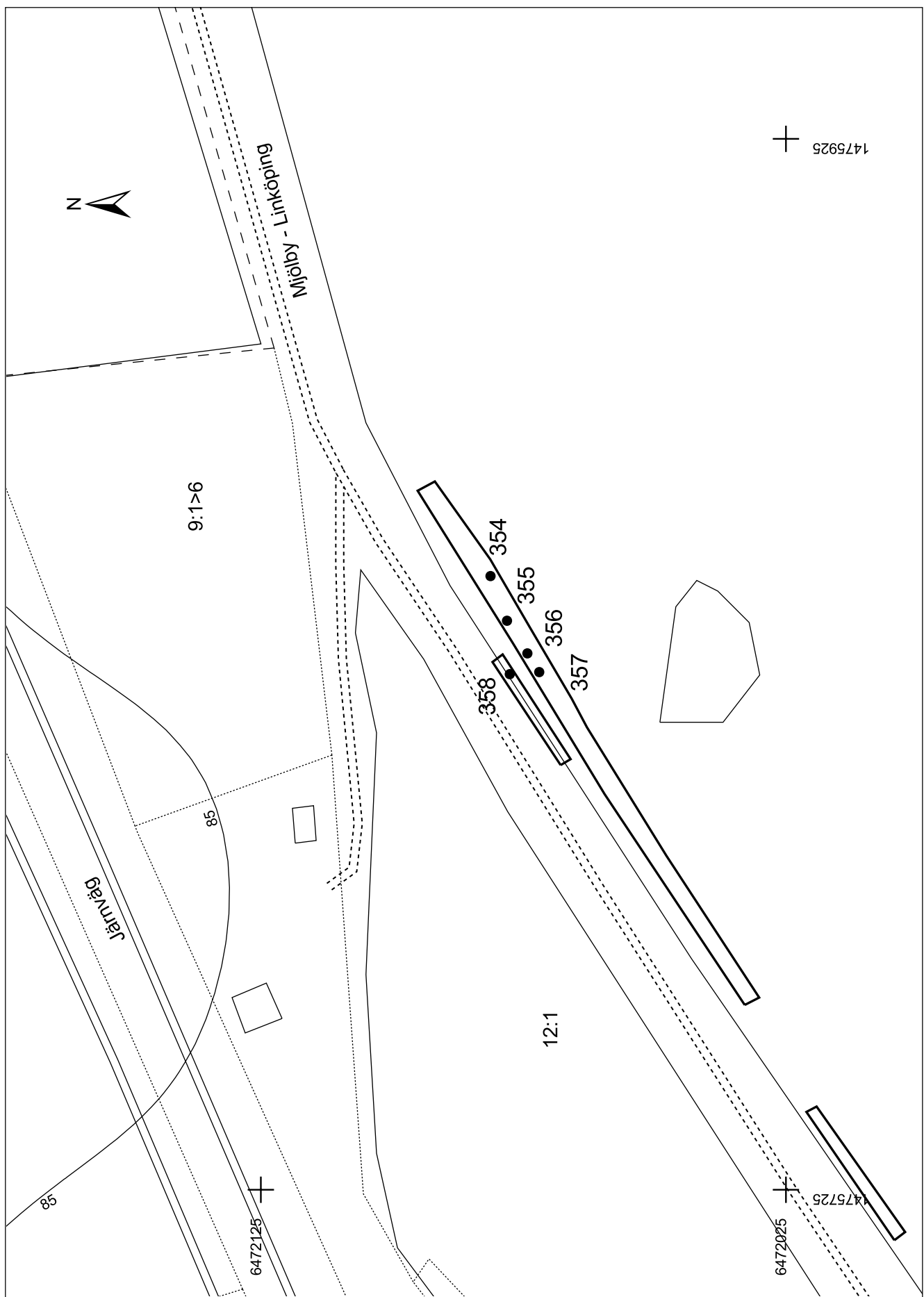

Fig 14. Område 13. Skala 1:1000.

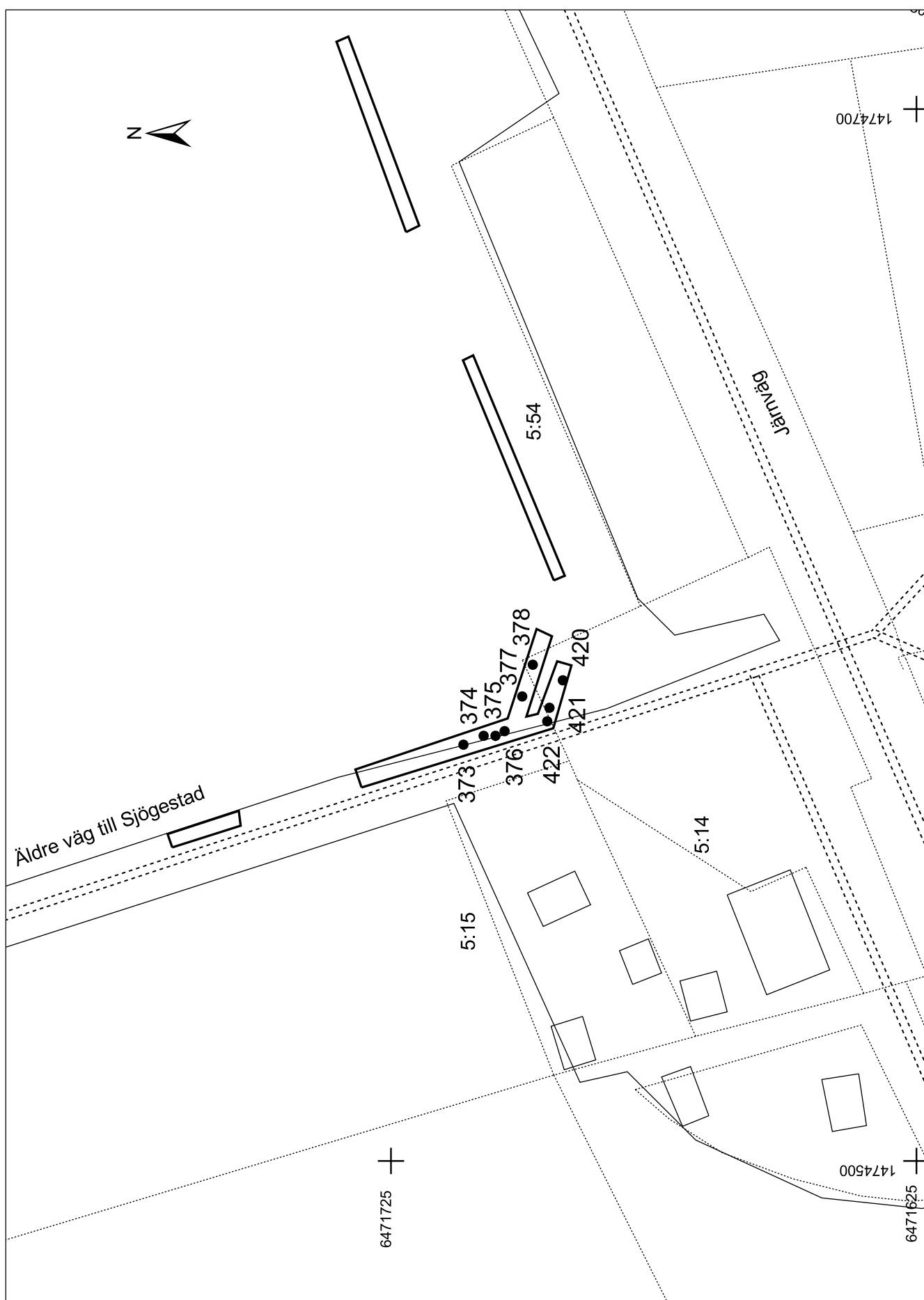

Fig 15. Område 17, RAÄ 76. Skala 1:1000.

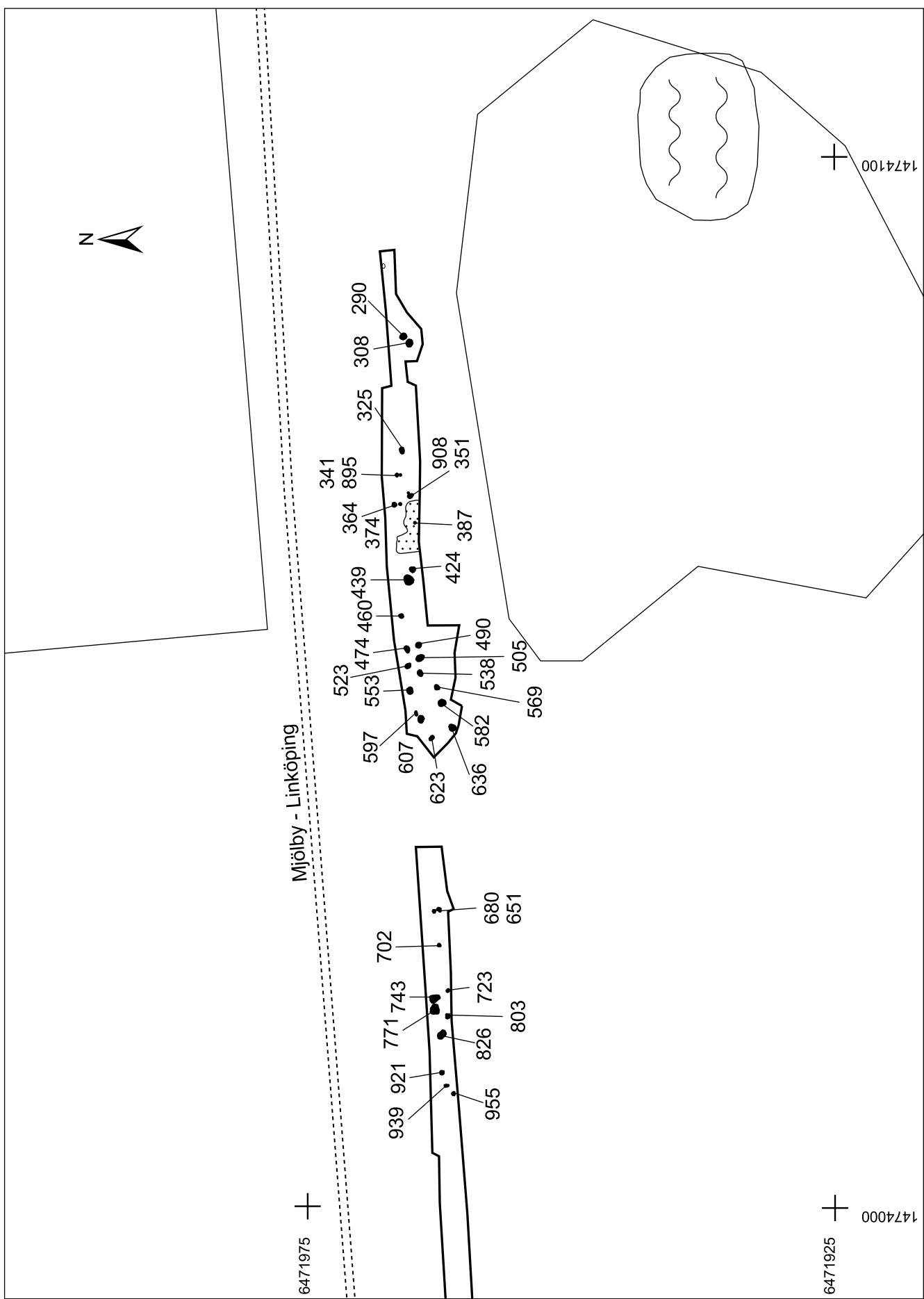

Fig 16. Område 18, RAÄ 77, östra delen. Skala 1:500.

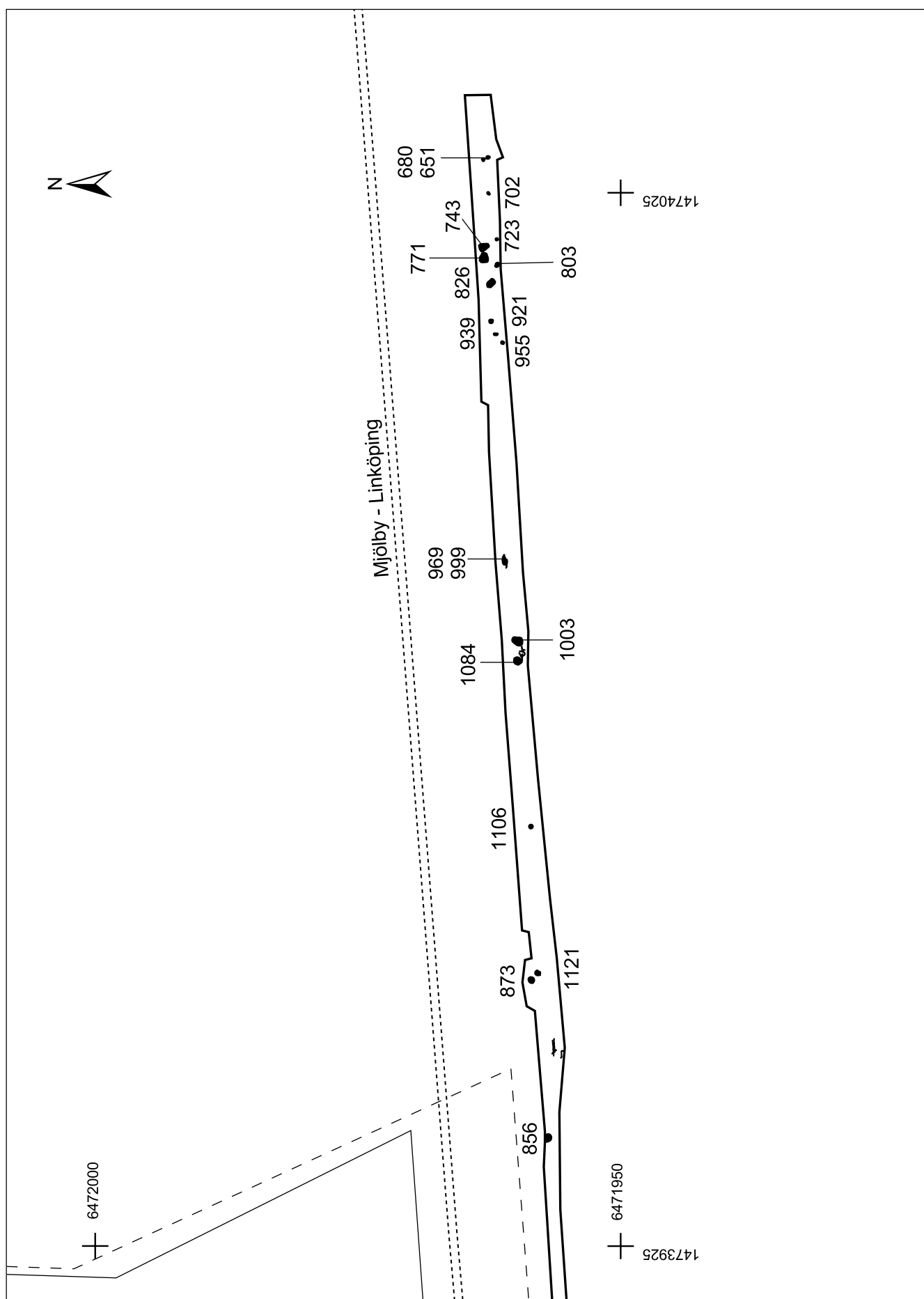

Fig 17. Område 18, RAÄ 77, västra delen. Skala 1:500.

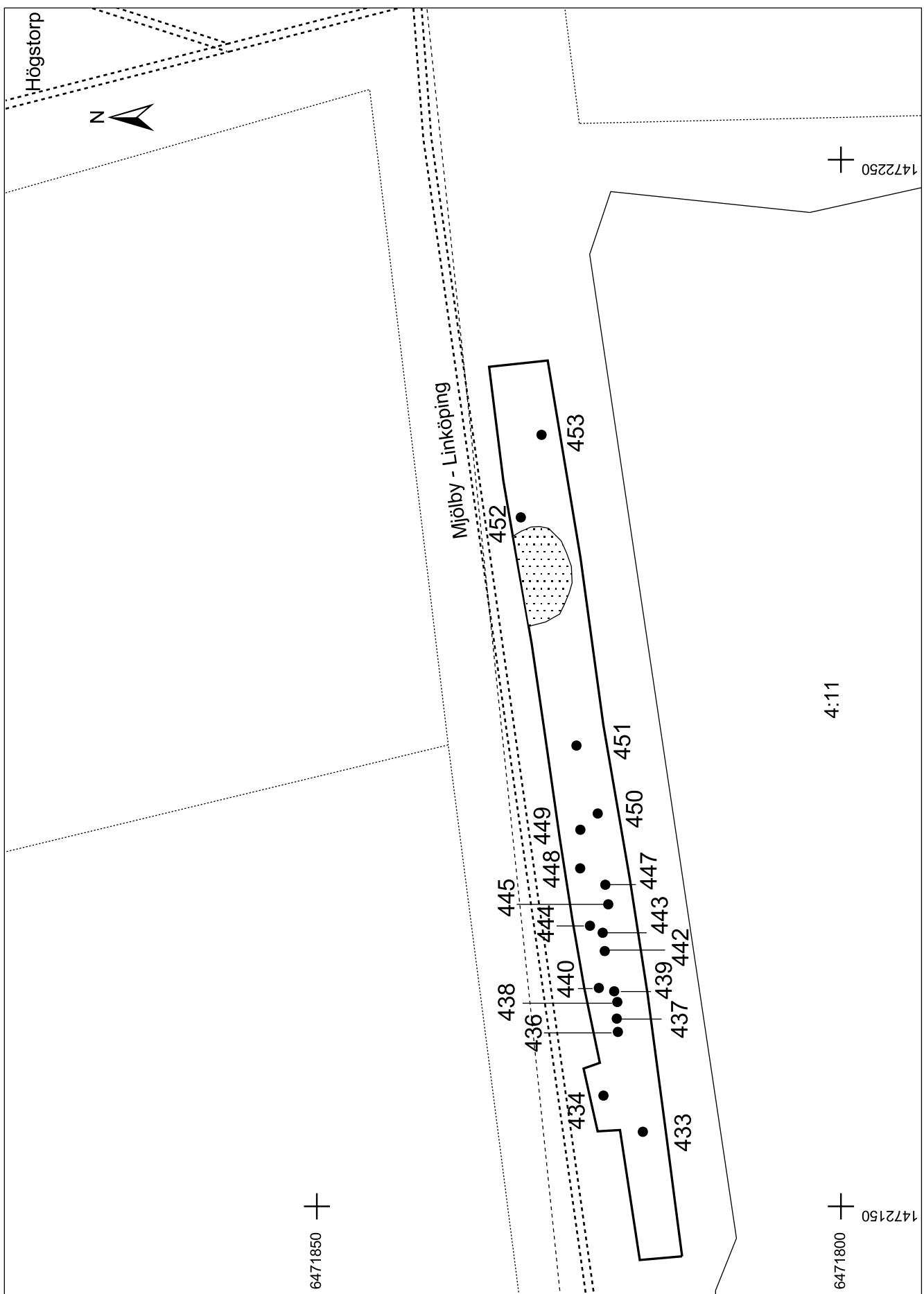

Fig 18. Område 24, RAÅ 57. Skala 1:500.

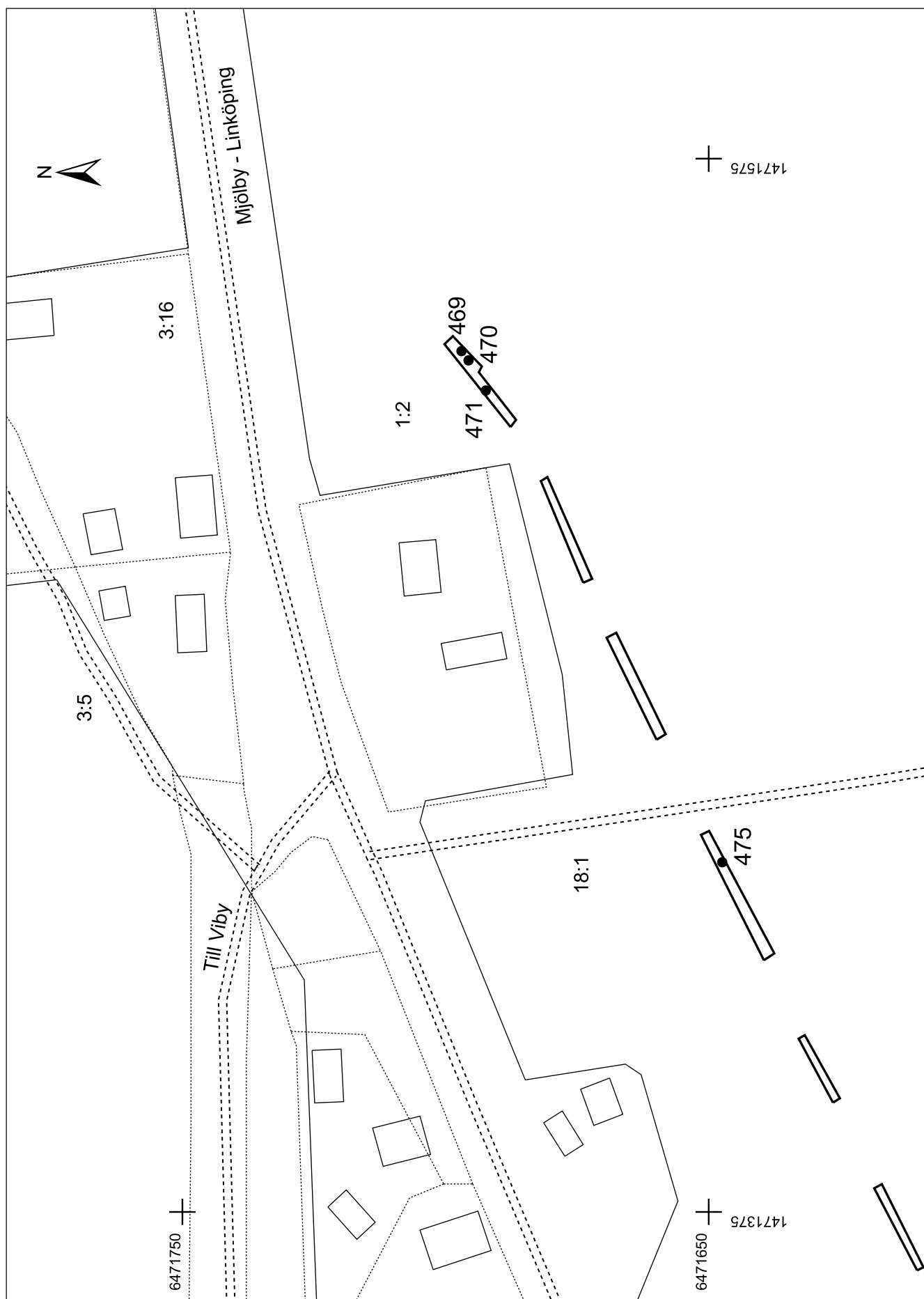

Fig 19. Område 25 –26. Skala 1:1000.

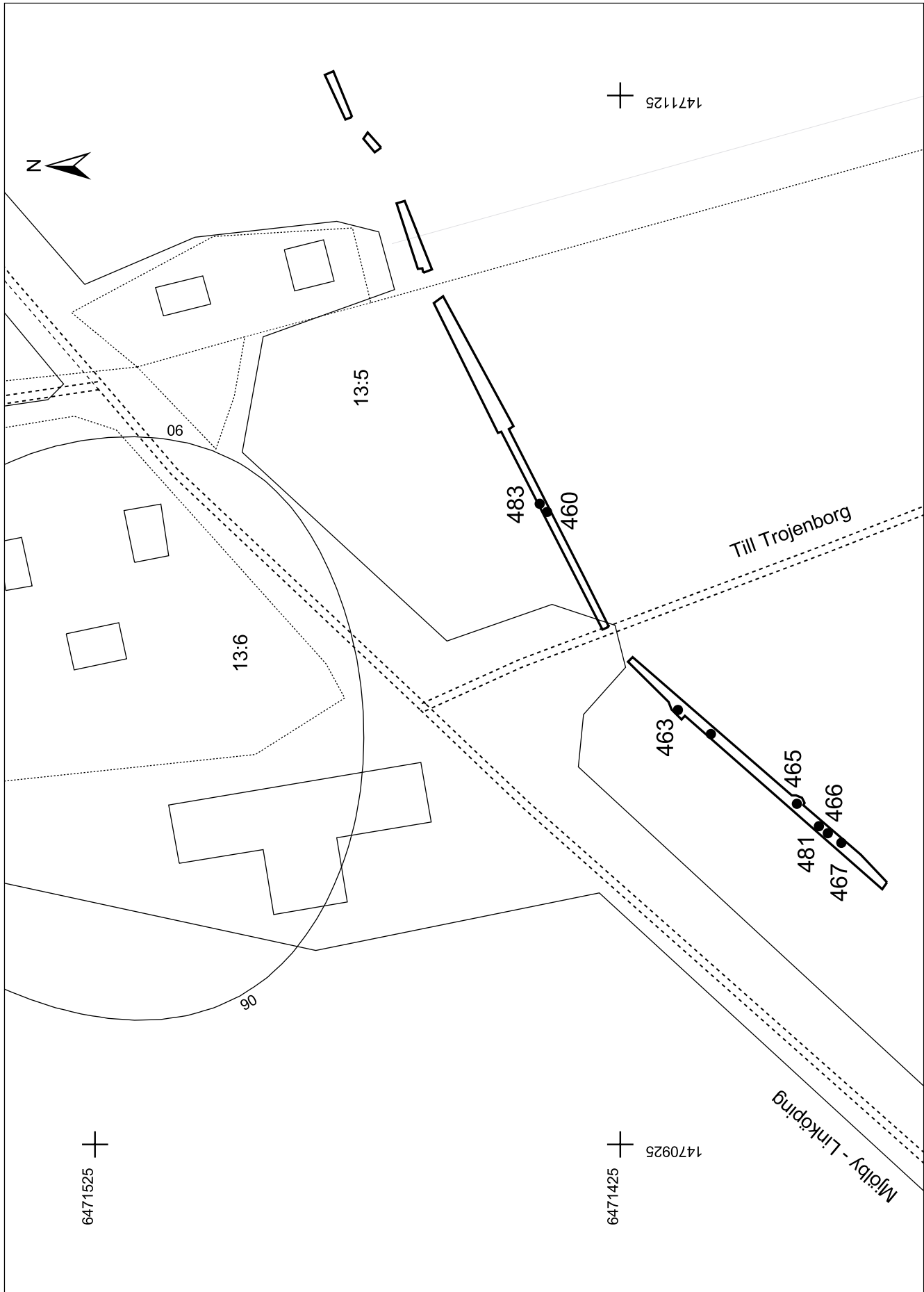

Fig 20. Område 27, RAÅ 56. Skala 1:1000.

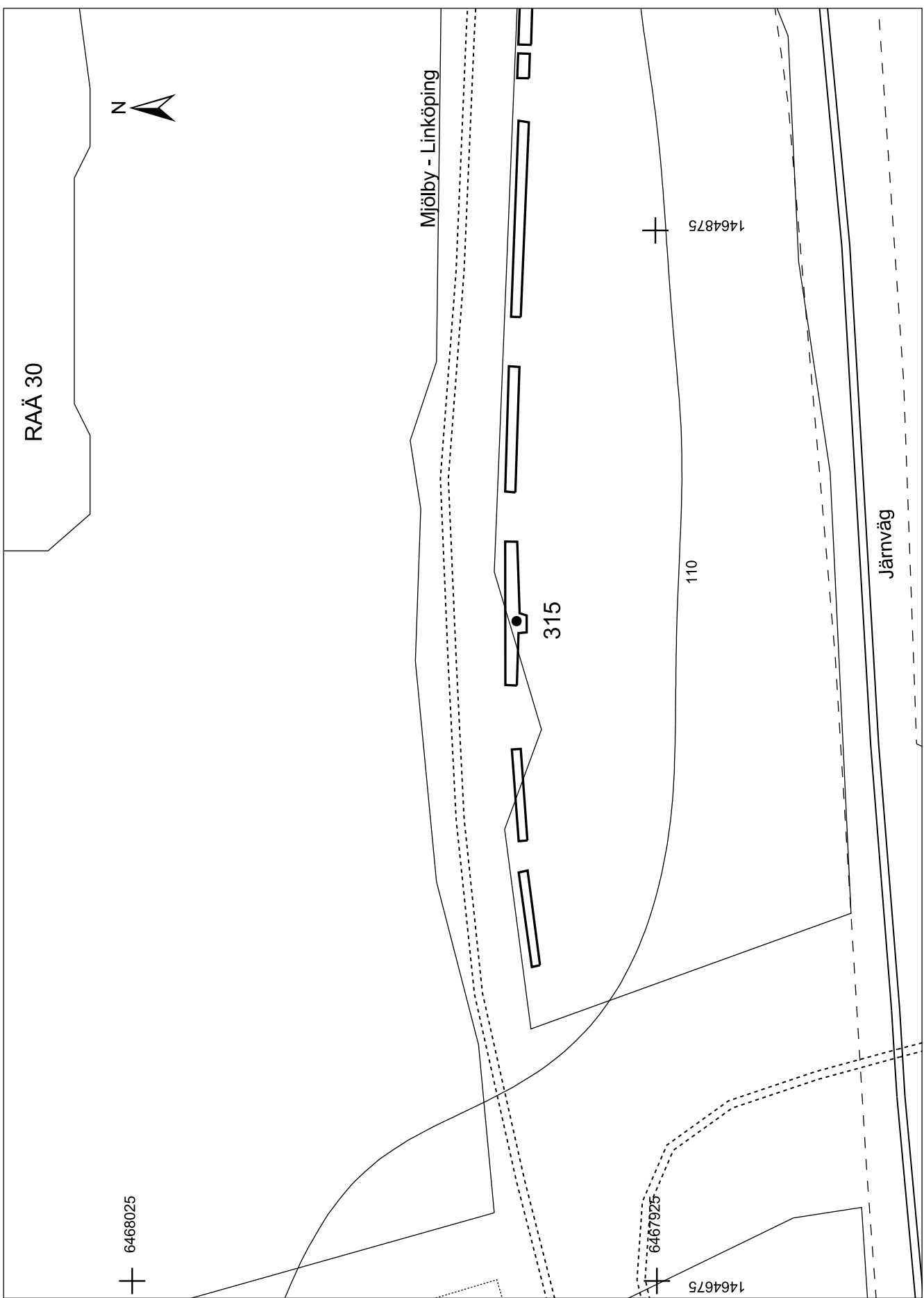

Fig 21. Område 36. Skala 1:1000.

Bilaga 1. Anläggningslista

Id (Anr)	Anläggningstyp	Relation 1	Schakt nr	Relation 2	Område	Typ av område
245	Stolphål	Finns inom	244	Finns inom	Omr 1	Utredningsområde
246	Grop	Finns inom	244	Finns inom	Omr 1	Utredningsområde
264	Grop	Finns inom	261	Finns inom	Omr 3	Utredningsområde
265	Grop	Finns inom	261	Finns inom	Omr 3	Utredningsområde
266	Mörkfärgning	Finns inom	261	Finns inom	Omr 3	Utredningsområde
267	Grop	Finns inom	261	Finns inom	Omr 3	Utredningsområde
268	Grop	Finns inom	261	Finns inom	Omr 3	Utredningsområde
269	Grop	Finns inom	262	Finns inom	Omr 3	Utredningsområde
289	Härd	Finns inom	286	Finns inom	Omr 32	Utredningsområde
290	Härd	Finns inom	286	Finns inom	Omr 32	Utredningsområde
315	Härd	Finns inom	312	Finns inom	Omr 36	Utredningsområde
316	Mörkfärgning	Finns inom	308	Finns inom	Omr 36	Utredningsområde
317	Husgrund	Finns inom	300	Finns inom	Omr 31	Utredningsområde
323	Stolphål	Finns inom	322	Finns inom	Omr 7	Utredningsområde
331	Mörkfärgning	Finns inom	328	Finns inom	Omr 8	Utredningsområde
332	Grop	Finns inom	326	Finns inom	Omr 8	Utredningsområde
333	Mörkfärgning	Finns inom	325	Finns inom	Omr 8	Utredningsområde
334	Mörkfärgning	Finns inom	325	Finns inom	Omr 8	Utredningsområde
338	Grop	Finns inom	335	Finns inom	Omr 10	Utredningsområde
339	Ränna	Finns inom	335	Finns inom	Omr 10	Utredningsområde
340	Grop	Finns inom	335	Finns inom	Omr 10	Utredningsområde
341	Härd	Finns inom	335	Finns inom	Omr 10	Utredningsområde
342	Kokgrop	Finns inom	335	Finns inom	Omr 10	Utredningsområde
343	Härd	Finns inom	335	Finns inom	Omr 10	Utredningsområde
344	Härd	Finns inom	335	Finns inom	Omr 10	Utredningsområde
345	Grop	Finns inom	335	Finns inom	Omr 10	Utredningsområde
346	Lager	Finns inom	335	Finns inom	Omr 10	Utredningsområde
353	Stolphål	Finns inom	352	Finns inom	Omr 16	Utredningsområde
354	Härd	Finns inom	360	Finns inom	Omr 13	Utredningsområde
355	Härd	Finns inom	360	Finns inom	Omr 13	Utredningsområde
358	Härd	Finns inom	359	Finns inom	Omr 13	Utredningsområde
367	Grop	Finns inom	366	Finns inom	Omr 14	Förundersökningsområde
375	Stolphål	Finns inom	371	Finns inom	Omr 17	Utredningsområde
376	Härd	Finns inom	371	Finns inom	Omr 17	Utredningsområde
379	Mörkfärgning	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
380	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
383	Grop	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
384	Mörkfärgning	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
387	Grop	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
388	Grop	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde

Id (Anr)	Anläggningstyp	Relation 1	Schakt nr	Relation 2	Område	Typ av område
391	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
392	Härd	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
395	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
396	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
356	Härd	Finns inom	360	Finns inom	Omr 13	Utredningsområde
357	Grop	Finns inom	360	Finns inom	Omr 13	Utredningsområde
373	Grop	Finns inom	371	Finns inom	Omr 17	Utredningsområde
374	Härd	Finns inom	371	Finns inom	Omr 17	Utredningsområde
377	Stenpackning	Finns inom	371	Finns inom	Omr 17	Utredningsområde
378	Stenpackning	Finns inom	371	Finns inom	Omr 17	Utredningsområde
381	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
382	Härd	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
385	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
386	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
389	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
390	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
393	Grop	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
394	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
397	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
398	Stolphål	Finns inom	411	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
399	Stolphål	Finns inom	411	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
400	Stolphål	Finns inom	411	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
403	Härd	Finns inom	411	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
404	Stolphål	Finns inom	411	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
407	Härd	Finns inom	411	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
408	Kokgrop	Finns inom	411	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
415	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
416	Störning	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
421	Stolphål	Finns inom	371	Finns inom	Omr 17	Utredningsområde
422	Stolphål	Finns inom	371	Finns inom	Omr 17	Utredningsområde
434	Ugn	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
436	Stolphål	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
439	Stolphål	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
440	Stolphål	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
444	Stolphål	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
445	Fundament med sten	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
401	Stolphål	Finns inom	411	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
402	Stolphål	Finns inom	411	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
405	Stolphål	Finns inom	411	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
406	Stolphål	Finns inom	411	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde

In (Anr)	Anläggningstyp	Relation 1	Schakt nr	Relation 2	Område	Typ av område
409	Härd	Finns inom	412	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
414	Stolphål	Finns inom	410	Finns inom	Omr 18	Utredningsområde
417	Vattenhål	-	-	Finns inom	Omr 18	Se RAÄ 77
420	Härd	Finns inom	371	Finns inom	Omr 17	Utredningsområde
426	Härd	Finns inom	430	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
433	Grop	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
437	Stolphål	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
438	Stolphål	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
442	Härd	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
443	Härd	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
447	Lertäkt	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
448	Mörkfärgning	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
449	Mörkfärgning	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
450	Mörkfärgning	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
453	Härd	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
454	Störning	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
464	Härd	Finns inom	462	Finns inom	Omr 27	Utredningsområde
465	Härd	Finns inom	462	Finns inom	Omr 27	Utredningsområde
469	Härd	Finns inom	468	Finns inom	Omr 26	Utredningsområde
470	Härd	Finns inom	468	Finns inom	Omr 26	Utredningsområde
481	Härd	Finns inom	462	Finns inom	Omr 27	Utredningsområde
483	Stolphål	Finns inom	459	Finns inom	Omr 27	Utredningsområde
451	Härd	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
452	Härd	Finns inom	432	Finns inom	Omr 24	Utredningsområde
460	Stolphål	Finns inom	459	Finns inom	Omr 27	Utredningsområde
463	Härd	Finns inom	462	Finns inom	Omr 27	Utredningsområde
466	Härd	Finns inom	462	Finns inom	Omr 27	Utredningsområde
467	Härd	Finns inom	462	Finns inom	Omr 27	Utredningsområde
471	Sotgrop	Finns inom	468	Finns inom	Omr 26	Utredningsområde
475	Härd	Finns inom	474	Finns inom	Omr 26	Utredningsområde

Bilaga 2. Fyndlista

Kategori	Fyndnr	Material	Sakord	Vikt i gr	Antal	Tillstånd	Fyndstatus	Framkom i Anr
Bränd lera	F1	Bränd lera	-	6	4	Fragment	-	332
Obränt ben	F2	Ben	-	10	12	Fragment	-	332
Obränt ben	F3	Ben	-	2	1	Fragment	-	338
Bränd lera	F4	Bränd lera	-	1	4	Fragment	-	338
Obränt ben	F5	Ben	-	1	1	Fragment	-	345
Bergart	F6	Bergart	-	5000	1	Defekt	Kastad	341
Järn	F7	Järn	Kniv	34	1	Defekt	-	Lösfynd
Bränt ben	F8	Ben	-	46	15	Fragment	-	357
Bränd lera	F9	Bränd lera	-	18	15	Fragment	-	355
Bränt ben	F10	Ben	-	1	1	Fragment	-	356
Kvarts	F11	Kvarts	-	1	1	Fragment	-	398
Keramik	F12	Keramik	Kärl	8	7	Fragment	-	399
Obränt ben	F13	Ben	-	1	1	Intakt	-	383
Bränd lera	F15	Bränd lera	-	2	2	Fragment	-	290
Bränt ben	F16	Ben	-	1	1	Fragment	-	315
Obränt ben	F17	Ben	-	130	20	Fragment	-	315
Järn	F18	Järn	Kniv	56	1	Defekt	-	315
Bränd lera	F19	Bränd lera	-	8	5	Fragment	-	447
Keramik	F20	Keramik	Kärl	60	15	Fragment	-	433
Bränd lera	F21	Bränd lera	-	44	15	Fragment	-	433
Kvarts	F22	Kvarts	-	2	1	Fragment	-	433
Bränd lera	F23	Bränd lera	-	6	1	Fragment	-	433
Bränd lera	F24	Bränd lera	-	20	22	Fragment	-	439
Keramik	F25	Keramik	Kärl	2	2	Fragment	-	436
Bränd lera	F26	Bränd lera	-	28	8	Fragment	-	436
Keramik	F27	Keramik	Kärl	6	1	Fragment	-	439
Keramik	F28	Keramik	Kärl	1	1	Fragment	-	447
Bränd lera	F29	Bränd lera	-	8	1	Fragment	-	444
Bränd lera	F30	Bränd lera	-	1	2	Fragment	-	438
Bränd lera	F31	Bränd lera	-	142	20	Fragment	-	434
Bränd lera	F32	Bränd lera	-	1	1	Fragment	-	443
Bergart	F33	Bergart	Krossten	790	1	Defekt	-	433
Bergart	F34	Bergart	Krossten	910	1	Intakt	-	451
Bergart	F35	Bergart	Krossten	760	1	Defekt	-	451
Bergart	F36	Bergart	Krossten	320	1	Defekt	-	451

Bilaga 3. Anläggningslista, RAÄ 77 i Sjögestads sn

Anläggningstyp	ID (A-nr)	Anläggningstyp	ID (Anr)
Härd	290	Stolphäl	651
Härd	308	Stolphäl	680
Härd	325	Stolphäl	702
Stenskott stolphäl	341	Stolphäl	723
Stenskott stolphäl	351	Grop	743
Härd	364	Härd	771
Stenskott stolphäl	374	Grop	803
Lager	387	Härd	826
Härd	424	Härd	873
Härd	439	Stolphäl	895
Stenskott stolphäl	460	Stolphäl	908
Stenskott stolphäl	474	Stolphäl	921
Stenskott stolphäl	490	Stolphäl	939
Härd	505	Stolphäl	955
Stenskott stolphäl	523	Nedgrävning	969
Nedgrävning	538	Årderspår	999
Stenskott stolphäl	553	Härd	1003
Stenskott stolphäl	569	Årderspår	1044
Härd	582	Grop	1084
Stolphäl	597	Grop	1121
Stenskott stolphäl	607	Vattenhål	1202
Härd	636	Årderspår	1240

Bilaga 4. Fyndlista, RAÄ 77 i Sjöggestads sn

Kategori	Fyndnr	Material	Sakord	Vikt i gr	Antal	Tillstånd	Fyndstatus	Framkom i Anr
Flinta	F1	Flinta	-	3	1	Intakt	-	Lösfynd
Harts	F2	Harts	-	3	1	Fragment	-	597
Bränd lera	F3	Bränd lera	Lerklining	2	5	Fragment	-	856
Trä	F4	Trä	Föremål	46	0	Fragment	Kastad	553
Bränt ben	F5	Ben	-	1	1	Fragment	-	771
Bränd lera	F6	Bränd lera	-	2	1	Fragment	-	569
Bränd lera	F7	Bränd lera	-	4	3	Fragment	-	490
Bränd lera	F8	Bränd lera	-	3	3	Fragment	-	424
Kvarts	F9	Kvarts	Bearbetad	4	1	Fragment	-	538
Bränd lera	F10	Bränd lera	-	1	2	Fragment	-	743
Bränd lera	F11	Bränd lera	-	1	4	Fragment	-	505
Bränd lera	F12	Bränd lera	-	9	7	Fragment	-	582
Bränd lera	F13	Bränd lera	-	8	1	Fragment	-	Lösfynd
Flinta	F14	Flinta	-	5	1	Fragment	-	Lösfynd
Bränt ben	F15	Ben	-	1	3	Fragment	-	Lösfynd
Keramik	F16	Keramik	Kärl	280	100	Fragment	-	597
Keramik	F17	Keramik	Kärl	172	100	Fragment	-	1121
Bränd lera	F18	Bränd lera	Lerklining	412	10	Fragment	-	553

Bilaga 5. Anläggningsbeskrivningar från samtliga områden

Område 1, Objekt I, Slaka sn

A245 Stolphål

Storlek: Ca 0,3 m i diam, djup 0,15 m.

Fyllning av mörkfärgad humös, sandig morän. Botten skålformad.

A246 Grop

Storlek: 0,4x0,5 m, djup 0,15 m.

Fyllning av mörkfärgad humös, sandig morän. Botten skålformad.

Område 3, Objekt III, Slaka sn

A264 Grop

Storlek: 0,6x0,45 m, djup 0,16 m.

En i ytan oval anläggning med fyllning av sotig humusblandad sand. Botten flackt skålformad.

A265 Grop

Storlek: Ca 0,4 m i diam, djup 0,22 m.

I ytan syntes enstaka stenar. Fyllning av humusblandad sand som var sotig i de övre delarna av anläggningen. Skålformad botten.

A266 Mörkfärgning

Storlek: 0,5x0,4 m, djup 0,08 m.

En oval anläggning med fyllning av mörk, humusblandad sand. Flackt skålformad botten.

A267 Grop

Storlek: 0,65x0,5 m, djup 0,38 m.

En i ytan oval anläggning. I ytan syntes en sten i en sotig färgning. Fyllning av sotig humusblandad sand med enstaka sten. Rundad bottenform.

A268 Grop

Storlek: 0,8x0,45 m, djup 0,18 m.

En ovalt formad anläggning med ensaka kolbitar i ytan. Fyllning av sotig humusblandad sand och kol. Skålformad botten.

A269 Grop

Storlek: 0,55x0,35 m, djup 0,20 m.

Fyllning av sotig humusblandad sand med enstaka kolstänk. Rundad botten.

Område 6, RAÄ 7, Vikingstads sn

A323 Stenskott stolphål

Storlek: 0,4 m i diam, djup 0,3 m.

Ungefär 12 m söder om domarringen framkom ett stolphål nedgrävt i leran. Fyllning av lerblandad humus. Stenskoningen utmed nedgrävningskanterna utgjordes av skärviga stenar ca 0,1 m stora. Skålformad botten.

Område 8, Objekt II, Vikingstads sn

A331 Ränna

Storlek: 2,2x0,15 m, djup ca 0,15 m.

Rännan hade ett bågformat utseende i ytan där den framträdde en bit under plogdjup. Fyllning av moblandad lera med inblandning av sot. Anläggningen hade diffusa begränsningar. Bottenformen var V-formad.

A332 Grop

Storlek: 0,4 m i diam, djup ca 0,15 m.

En rund nedgrävning med mycket tydliga begränsningar. Fyllning av sotig moblandad lera med enstaka skärviga stenar, 0,05 m stora. I anläggningen fanns obrända ben och i botten bränd lera. Bottenformen var plan. Anläggningen kan vara resterna efter en härd.

A333 Mörkfärgning

Storlek: Ca 0,5 m i diam, djup ca 0,1 m.

Anläggningen hade mycket diffusa begränsningar. Fyllningen utgjordes av mörkfärgad lera med enstaka sotfläckar. Oregelbunden bottenform.

A334 Mörkfärgning

Storlek: Ca 0,5 m i diam, djup ca 0,1 m.

Anläggningen var än mer diffus i begränsningarna än A333. Fyllning av mörk lera och mycket lite sot. Oregelbunden bottenform.

Område 10, Objekt IV, Vikingstads sn

A338 Grop

Storlek: 0,6x0,5 m, djup 0,12 m.

Anläggningen hade i ytan en oregelbunden form. Fyllningen utgjordes av sotig lerblandad humus. I gropen fanns bränd lera och obrända ben. Anläggningens botten vilar mot en markfast sten.

A339 Ränna

Storlek: 0,5x0,1 m, djup ca 0,1 m.

Ytformen var oregelbundet oval och i ytan syntes stänk av kol och bränd lera. Anläggningen var belägen invid en större sten, ca 0,4 m stor. Fyllningen utgjordes av lerblandad humus. Botten var V-formad.

A340 Grop

Storlek: Ca 0,7 m i diam, djup 0,12 m.

En rund anläggning med skärviga stenar, kol och bränd lera syntes i ytan. Fyllning av lerblandad humus och enstaka kol. I anläggningen fanns en mängd skärviga stenar, 0,05 – 0,1 m stora. Skålformad botten.

A341 Härd

Storlek: 1,2x1,0 m, djup 0,12 m.

Formen på härden var närmast rektangulär. I ytan syntes en stor mängd skärviga stenar i en sotig fyllning. Fyllningen var kraftigt sotig med en riklig mängd kol. I anläggningen fanns en stor mängd tätt placerade skärviga och skörbrända stenar, 0,05 – 0,2 m stora. Bland dessa fanns en rektangulär sten, 0,28x0,13 m, som var kraftigt sotig på ena sidan. Stenens form visar på att den haft någon funktion, kanske som eldbeck. Botten var plan/lätt skålformad.

A342 Kokgrop

Storlek: 0,75x0,55 m, djup 0,25 m.

I ytan syntes tätt liggande skärviga stenar i en oval mörkfärgning med bränd lera och enstaka kolbitar. Fyllningen utgjordes av humusblandad lera som delvis var lätt sotig med enstaka kolbitar. I fyllningen fanns en stor mängd skärviga och skörbrända stenar som var näst intill jämna stora, ca 0,1 m. Botten var skålformad.

A343 Härd

Storlek: Ca 1,5 m i diam, djup 0,12 m.

Härden var rund till formen och låg invid kokgropen A342. I ytan fanns sot, skärviga och skörbrända stenar. Fyllningen utgjordes av sotig, lerblandad humus med stänk av bränd lera och kol. I anläggningen fanns skärviga och skörbrända stenar, 0,05 – 0,3 m stora. Förekomsten var inte lika stor som i A341, där de låg mycket tätt packade. Plan/lätt skålformad botten.

A344 Härd

Storlek: 0,65x0,4 m, djup 0,05 m.

Anläggningen utgör resterna efter en härd. I ytan fanns tätt liggande skärviga stenar, 0,05 – 0,1 m stora, i den södra delen och i den norra delen fanns sot och kol. Vid undersökning visade det sig att de skärviga stenarna låg på en lins av sot och kol, och linsen fortsatte in i den norra delen. Plan bottenform.

A345 Grop

Storlek: 1,3 m i diam, djup 0,47 m.

Anläggningen har troligen utgjort en avfallsgrop. I ytan syntes sot och enstaka skärviga stenar. Fyllningen utgjordes av lerblandad humus som var kraftigt sotig med kol och obrända ben i den västra delen. Den östra delen var mindre sotig och innehöll stänk av bränd lera. I gropen fanns rikligt med stenar varav flertalet var skärviga och skörbrända. Stenarna förekom som tätast i ytan och i den västra delen. Rundad bottenform.

Område 13, Objekt II, Sjögestads sn

A354 Härd

Storlek: 1,0x0,8 m, djup ca 0,1 m.

Anläggningen utgjorde resterna efter en härd. I ytan syntes skärviga stenar, 0,1 – 0,15 m stora, i en svag sotfärgning. Fyllningen utgjordes av lätt sotig, lerblandad humus. Utmed botten fanns kol. Botten var skålformad.

A355 Härd

Storlek: Ca 0,9 m i diam, djup ca 0,1 m.

Anläggningen utgjorde resterna efter en härd. I ytan syntes skärviga och skörbrända stenar samt sot och kol. Fyllningen utgjordes av sotig, lerblandad humus med sot och kol främst i botten. I botten fanns ett förkolnat vedträ och tämligen mycket bränd lera. I fyllningen fanns skärviga och skörbrända stenar, 0,1 – 0,2 m stora. Plan bottenform.

A356 Hård

Storlek: 1,0x0,65 m, djup ca 0,12 m.

I ytan syntes skärviga och skörbrända stenar, 0,1 – 0,15 m stora, samt sot och kol. I ytan fanns ett bränt ben. Fyllningen utgjordes av lerblandad, sotig humus med kraftig kolinblandning i den östra delen där den skärviga stenen låg i en koncentration. I fyllningen fanns små bitar av fragmenterad bränd lera. Bottenformen lätt skålformad.

A357 Grop

Storlek: 1,5 m i diam, djup ca 0,5 m.

Anläggningen var av yngre datum. I ytan fanns enstaka stenar i en sotig färgning. Fyllningen utgjordes av mörk humusblandad lera. I fyllningen fanns obrända ben och tegel. I botten fanns två stora markfasta stenar.

A358 Hård

Storlek: Ca 0,5 m i diam.

Härden framkom vid schaktning innan den slutliga sträckningen för fjärrvärmens bestämdes. Härden kvarliggde ca 2 m norr om sträckningen. I ytan syntes sot, kol och skörbrända stenar.

Område 14, RAÄ 14, Sjögestads sn**A367 Grop**

Storlek: 0,4 m i diam, djup ca 0,1 m.

Fyllning av lätt sotblandad lera. Skålformad botten.

Område 16, Objekt III, Sjögestad sn**A353 Stolphål**

Storlek: 0,7 m i diam, djup 0,20 m.

Anläggningen är yngre av yngre datum. I ytan syntes en mörkfärgning. Ungefär 0,1 m under ytan framkom en äldre trästolpe med lutning åt sydväst. Fyllningen kring stolpen utgjordes av lerblandad humus. I fyllningen fanns tegelbitar av äldre karaktär. Rundad bottenform.

Område 17, Objekt IV, Sjögestads sn**A373 Grop**

Storlek: Ca 1 m i diam, djup 0,16 m.

I ytan syntes en svag mörkfärgning. Fyllningen utgjordes av lerblandad humus med skärviga och skörbrända stenar. I botten fanns en mindre mängd kol. Skålformad botten.

A374 Hård

Storlek: 0,85x0,7 m, djup 0,12 m.

I ytan syntes skärviga och skörbrända stenar samt sot och kol. Fyllning av sotig, lerblandad humus samt enstaka kolstänk. I fyllningen fanns skärviga och skörbrända stenar ca 0,1 m stora. Plan botten.

A375 Stolphål

Storlek: Ca 0,3 m i diam, djup 0,15 m.

Stolphålet var stenskott av en tät packning av sten, 0,05 – 0,1 m stora, båda runda och skärviga. Fyllning utgjordes av mörk lerblandad humus. I botten fanns fragmenterad bränd lera. Botten var rundad.

A376 Härd

Storlek: 1,2x0,8 m, djup 0,12 m.

Anläggningen utgjordes av tätt liggande skärviga och skörbrända stenar och även något större obrända stenar, ca 0,2 m stora. Stenarna låg främst i anläggningens norra del medan södra främst utgjordes av kol och sot. Fyllningen utgjordes av mycket sotig lerblandad humus med stora mängder kol, främst i den södra delen. I botten fanns fragmenterad bränd lera. Plan botten.

A377 Stensättning?

Storlek: 1,9x1,6 m.

Anläggningen kvarligger pga omläggning av fjärrvärmen och rensades inte fram helt och hållet. Anläggningen var rundoval till formen i nord – sydlig riktning. I ytan syntes en stenpackning av skärviga och skörbrända stenar, 0,1 – 0,15 m stora, i en mörkfärgning. I centrum fanns en större sten ca 0,25 m stor. Vid grovrensningen syntes sotig och kol samt en mindre mängd bränd lera.

A378 Stensättning?

Storlek: 2,45x1,6 m.

Anläggningen kvarligger pga omläggning av fjärrvärmen. Anläggningen var oval till formen med längsta längden i nordväst – sydöstlig riktning. Under mycket hårt packad jord, invid den nybyggda cykelvägen, framträdde en mycket tät stenpackning av 0,1 – 0,15 m stora skärviga och skörbrända stenar. De låg i en omgivande mörkfärgning som delvis var sotig. Centralt i anläggningen fanns tämligen rikligt med kol. Anläggningen gav intryck av att vara en medvetet lagd stensättning snarare än en stor härd.

A420 Härd

Storlek: 1,45x1,0 m, djup 0,1 m.

Anläggningens västra del är klippt av den nya cykelvägen. Återstående delar bildar en oval härd. I härden fanns mycket tätt liggande stenar, både skärviga, skörbrända och obrända i storleken 0,1 – 0,2 m. Fyllningen utgjordes av sotig lera med bitvis mycket kol. Kolet låg främst som en lins i botten under stenarna. Plan bottenform.

A421 Stolphål

Storlek: 0,35 m i diam, djup 0,14 m.

I ytan syntes en tät samling av skärviga stenar, 0,05 – 0,1 m stora, vilka har utgjort stenskonung. Fyllning av mörk, humusblandad lera med enstaka sten. I fyllningen fanns fragmenterad bränd lera. Rundad botten.

A422 Stolphål

Storlek: 0,35 m i diam, djup 0,15 m.

I ytan fanns en rund stensamling av 0,1 – 0,15 m stora stenar i en mörkfärgning. I profil framträdde ett stolphål med skoningsstenar utmed nedgrävningskanterna. Fyllning av mörk lerblandad humus med inblandning av fragmenterad bränd lera. Bottenformen var rundad.

Område 18, Objekt V, Sjögestads sn

A290 Härd

Storlek: 0,7x0,55 m, djup 0,12 m.

I ytan fanns skärviga och skörbrända stenar, ca 0,05 m stora, samt sot och kol. Härden var belägen öster om slutningen där underlaget utgjordes av vattenpåverkad mo. Fyllningen utgjordes av mycket sotig humusblandad mo, med enstaka kol. I fyllningen fanns fler skärviga och skörbrända stenar. Botten var skålformad och begränsningarna i profil bar spår av vattenpåverkan.

A308 Hård

Storlek: 0,7x0,6 m, djup 0,12 m.

Anläggningen var belägen intill härden A290. De två hårdarna var mycket lika varandra. I ytan fanns skärviga och skörbrända stenar, ca 0,05 m stora, samt sot och kol. Fyllningen bestod av mycket sotig humusblandad mo med mycket lite kol. Skärviga och skörbrända stenar fanns även i fyllningen. Bottnen var skålformad och hade otydliga begränsningar.

A325 Hård

Storlek: 0,65x0,45 m, djup 0,10 m.

I ytan syntes en sotig färgning och i centrum fanns kol och skörbrända stenar. Mängden sot minskade mot anläggningens kanter. Fyllning av sotig moblandad humus. Bottnen var skålformad och hade diffusa begränsningar.

A341 Stolphål, stenskott

Storlek: 0,3 m i diam, djup 0,10 m.

I ytan syntes en rund mörkfärgning med enstaka skörbrända stenar, 0,05 – 0,1 m stora. Dessa utgjorde rester efter stenskoning. Fyllningen utgjordes av lätt sotig moblandad humus. Bottnen var rundad. Anläggningen låg invid A895.

A351 Stolphål, stenskott

Storlek: 0,5 m i diam, djup 0,22 m.

I ytan syntes en lätt sotfärgning och tre stenar. Fyllningen utgjordes av sotig humusblandad mo med kol. I stolphålet fanns ytterligare stenar som utgjort stenskoning. Stenarna var 0,1 – 0,15 m stora och till stor del skörbrända. Bottnen var närmast plan. Nedgrävt i mo. Stolphålet A908 låg ca 0,05 m öster om detta stolphål.

A364 Hård

Storlek: 0,3x0,4 m, djup 0,12 m.

I ytan syntes en oregelbundet oval sotfärgning med kol och spår av bränd lera. Fyllningen utgjordes av ett övre kraftigt sotigt skikt, ca 0,02 m tjockt, och därunder lätt sotig humusblandad mo med kol. Bottnen var skålformad men med lutning och största djup i norr.

A374 Stolphål, stenskott

Storlek: 0,45 m i diam, djup 0,10 m.

I ytan syntes en sotig mörkfärgning och en del skärviga och skörbrända stenar, 0,05 – 0,1 m stora. Fyllningen utgjordes av sotig humusblandad mo. I anläggningen fanns ytterligare stenar vilka utgjort stenskoning. Bottnen var närmast plan.

A387 Kulturlager

Storlek: Inom schaktet ca 5x1,5 m, djup ca 0,1 m.

I östslutningen framträdde ett lager av sotig kulturpåverkad humusblandad mo/sand. I lagret fanns ansamlingar av skörbrända och skärviga stenar samt kol. Lagret sträckte sig in i schaktet från söder. Kulturlagret utbreder sig därför söderut i östslutningen mot vattenhålet, och har sannolikt också utbrett sig över platån.

A424 Hård

Storlek: 0,6 m i diam, djup 0,15 m.

I ytan syntes en rund stenpackningsliknande samling av sten, främst icke eldpåverkade men även skärviga, 0,05 – 0,1 m stora. Stensamlingen inneslöts i en mörkfärgning. I ytan fanns en liten mängd kol och bränd lera. Stenarna låg mycket tätt packade i hela anläggningen i en fyllning av sotig humusblandad mo. Fyllning utan steninblandning fanns i anläggningens botten i ett ca 0,05 m tjockt skikt. Bottnen var skålformad. Begränsningarna i profil var något diffusa med utdragningar i den underliggande mon. Invid anläggningen låg A439.

A439 Härd

Storlek: 1x0,9 m, djup 0,20 m.

I ytan syntes ett sotigt område med enstaka kol och skärviga stenar, ca 0,1 m stora. Fyllningen utgjordes av kraftigt sotig humusblandad mo med enstaka skärviga och skörbrända stenar, 0,1–0,15 m stora. Botten var skålformad med något diffusa begränsningar i det moiga underlaget.

A460 Stolphål, stenskott

Storlek: 0,5 m i diam, djup 0,18 m.

I ytan syntes en lätt sotig färgning omgiven av skoningsstenar utmed nedgrävningskanterna. Stenarna var 0,1 m stora. Fyllningen utgjordes av mörk sandblandad humus med enstaka kolstänk. Skoningsstenarna följde nedgrävningen ned mot den rundade botten.

A474 Stolphål, stenskott

Storlek: 0,7x0,45 m, djup 0,15 m.

I ytan syntes en oval mörkfärgning med skoningsstenar, 0,1 – 0,2 m stora. Själva stolphålets diameter var ca 0,4 m. Fyllningen bestod av mörk humusblandad mo med enstaka kolstänk. Botten var rundad. Ingår i huskonstruktionens gavel som väggstolpe.

A490 Stolphål, stenskot

Storlek: Ca 0,6 m i diam, djup ca 0,1 m.

I ytan syntes en lätt sotig färgning med skoningsstenar, 0,1 – 0,2 m stora. Själva stolphålets diameter var ca 0,3 m. Fyllningen utgjordes av lätt sotig humusblandad mo med enstaka kol och bränd lera. I fyllningen fanns ytterligare skoningsstenar. Botten var rundad. Anläggningen ingår i huskonstruktionens gavel som väggstolpe.

A505 Härd

Storlek: 0,85x0,6 m, djup 0,15 m.

I ytan syntes sot, kol och enstaka skörbrända stenar, 0,05 – 0,1 m stora. Anläggningen var som mest sotig i dess centrum. I ytan framkom bränd lera. Fyllningen utgjordes av kraftigt sotig moblandad humus med kol. I anläggningen fanns en stor mängd tätt packade skörbrända stenar, 0,15 m stora. Botten var skålformad. Härden var belägen inne i huskonstruktionen mellan vägglinjen och en takbärande stolpe.

A523 Stolphål, stenskott

Storlek: 0,65x0,50 m, djup 0,28 m.

I ytan syntes en mörkfärgning. Centralt i denna fanns enstaka stenar, 0,1 – 0,2 m stora, som utgjort stenskonung. Vid rensning framträdde en rund packning av tätt placerade stenar varav en del var skärviga. Vid utgrävning syntes tydligt hur stenarna placerats utmed nedgrävningskanterna. I botten fanns större stenar, 0,25 m stora. Fyllningen utgjordes av mörk humusblandad mo och stänk av bränd lera som ej kunde tillvaratagas. Botten var rundad. Ingår i huskonstruktionen som en takbärande stolpe.

A538 Nedgrävning

Storlek: Ca 0,5x0,3 m, djup 0,02 m.

En grund nedgrävning med fyllning av mörk humusblandad mo. I anläggningen fanns kvarts och kol. Närmast plan botten.

A553 Stolphål, stenskott

Storlek: 0,7x0,55 m, djup 0,28 m.

I ytan syntes en mörkfärgning. I dess östra del fanns sten, 0,1 – 0,2 m stora, vilka utgjort stenskoning. Själva stolphålet mätte ca 0,6 m i diameter. Fyllning av mörk humusblandad mo. Vid undersökningen syntes ett flertal skoningsstenar utmed nedgrävningskanterna. I botten fanns större stenar, 0,2 m stora. I fyllningen fanns stora bitar av bränd lera. Botten var rundad. Ingår i huskonstruktionen som en takbärande stolpe.

A569 Stolphål, stenskott

Storlek: 0,6x0,5 m, djup 0,06 m.

I ytan syntes en mörkfärgning med tre stenar, ca 0,2 m stora, vilka utgjort stenskoning. Själva stolphålets diameter mätte ca 0,4 m i diameter. Fyllningen utgjordes av mörk humusblandad mo och mot botten fanns bränd lera. Botten var plan/lätt skålformad. Anläggningen ingår som väggstolpe i huskonstruktion.

A582 Härd

Storlek: 0,75x0,65 m, djup 0,09 m.

I ytan syntes en oval sotig mörkfärgning. I denna fanns en stor mängd skärviga, 0,05 – 0,1 m stora. De skärviga stenarna låg i skikt åtskilda av sotlinsor som följde stenarnas undersida. I fyllningen som utgjordes av sotig humusblandad mo fanns bränd lera. Botten var skålformad.

A597 Stolphål

Storlek: 0,25 m i diam, djup 0,10 m.

Anläggningen framkom vid utredningsgrävningen (A399). En sten i stolphålets yta togs bort och keramik framkom. Stenen, som var ca 0,15 m stor, kan inte sägas vara rester efter någon stenskoning. Fyllningen utgjordes av mörk humusblandad mo och stolphålet hade rundad botten. Keramiken som togs tillvara vid undersökningen bestod av en kärlobotten som var placerad direkt norr om nedgrävningskanten till själva stolphålet. Keramiken var i mycket dåligt skick och föll i bitar. Stolphålet ingår som väggstolpe i huskonstruktion.

A607 Stolphål, stenskott

Storlek: 0,4x0,5 m, djup 0,15 m.

I ytan syntes en stensamling omgiven av en oval mörkfärgning. Stenarna, som var inte eldpåverkade, var 0,1 – 0,15 m stora. Vid utgrävningen visade sig mörkfärgningen vara tunn i anläggningens ytterkanter och själva stolphålets diameter var ca 0,35 m. Stenskoningen följde ned mot stolphålets rundade botten. Fyllningen utgjordes av mörk humusblandad mo.

A636 Härd

Storlek: 0,8 m i diam, djup ca 0,3 m.

I ytan syntes en stor mängd skärviga och skörbrända stenar, ca 0,1 m stora, i en sotig färgning. Anläggningens översta ca 0,15 m bestod av skärviga stenar i storleken 0,05 – 0,15 m och de vilade på en sotlins som följde stenarnas undersida till stor del. Fyllningen utgjordes här av sotig humusblandad mo. Under den närmast plana sotlinsen utgjordes fyllningen av lättare sotig humusblandad mo med enstaka mindre skärvsten, ca 0,05 m stora. Botten var plan.

A651 Stolphål

Storlek: 0,4 m i diam, djup 0,1 m.

I ytan syntes en lätt sotig rund färgning. Fyllningen utgjordes av lätt sotig humusblandad mo. I anläggningen fanns fragmenterad bränd lera. Stolphålets botten form var ojämn. Alldeles invid låg stolphålet A680.

A680 Stolphål

Storlek: Ca 0,6 m i diam, djup 0,32 m.

I ytan syntes en sotig färgning med enstaka kol. Fyllningen utgjordes av sotig humusblandad mo. I botten fanns ett antal skärviga stenar, 0,1 – 0,2 m stora. Anläggningens botten var plan. Nedgrävningen lutade åt söder, dvs mot den intilliggande A651.

A702 Stolphål

Storlek: 0,4x0,28 m, djup 0,1 m.

I ytan fanns en mörkfärgning med enstaka kol. Fyllningen bestod av mörk, humusblandad grusig morän. Botten var rundad.

A723 Stolphål

Storlek: Ca 0,3 m i diam, djup 0,08 m.

I ytan syntes en lätt sotig färgning. Fyllningen utgjordes av lätt sotig, grusblandad humusblandad morän. Botten var plan.

A743 Grop

Storlek: 0,8x1 m, djup ca 0,34 m.

I ytan syntes en närmast oval sotig färgning med kol och skärvsten. Vid rensning framträdde en grop, ca 0,6 m i diam, och i denna ytterligare en nedgrävning, ca 0,45 m i diam. Den mindre gropen var ca 0,18 m djup och hade fyllning av sotig humusblandad mo med kol. Den större gropen innefattade den mindre och hade fyllning av humusblandad mo med enstaka kol. I botten av denna fanns stenar, ca 0,1 – 0,15 m stora, som närmast liknade en stenpackning. Botten var rundad. Eventuellt är den mindre gropen rester efter en stolpe, och den större gropen en vidare nedgrävning för själva stolpen. Intill låg A771.

A771 Härd

Storlek: 1x0,9 m, djup 0,14 m.

Anläggningen syntes i ytan som en sotig färgning med skärvig sten, ca 0,15 m stora, i den norra delen. Fyllningen utgjordes av kraftigt sotig humusblandad mo med en större mängd skärviga stenar samt kol. Botten var skålformad.

A803 Grop

Storlek: Ca 0,7 m i diam, djup 0,28 m.

I ytan syntes en sotig färgning med kol. Vid undersökning visade det sig att anläggningen hade liknande struktur som A743. En mindre grop, ca 0,35 m i diam, var nedgrävd i den större. Den mindre gropens fyllning var sotig och innehöll kol. Djupet på denna var ca 0,15 m. Den större gropens botten innehöll skärviga stenar, 0,15 – 0,2 m stora, likt en stenpackning. Fyllningen utgjordes av humusblandad morän med enstaka kol. Möjligen är den mindre gropen resterna efter en stolpe och den större gropen är själva nedgrävningen.

A826 Härd

Storlek: 1x0,65 m, djup 0,2 m.

I ytan syntes en sotig oval mörkfärgning med en koncentration av sot i centrum. Under ca 0,1 m av fyllning av humusblandad, sotig, sandig morän med enstaka skörbrända stenar fanns en nivå av tätt packade skärvstenar, 0,1 – 0,2 m stora. Stenpackningen låg i anläggningens skålformade botten. Packningen liknade de som påträffades i bottenarna av intilliggande A743 och A803.

A873 Härd

Storlek: Ca 0,6 m i diam, djup 0,15 m.

I ytan syntes sot, kol och skärviga stenar, 0,1 m stora. I anslutning till nedgrävningskanten, men utanför anläggningen, fanns två rundade stenar, 0,15 – 0,2 m stora. Fyllningen utgjordes av humusblandad mo med bitvis kraftig sotinblandning, främst i botten under stenarna som fanns i fyllningen. Botten var oregelbundet skålformad.

A895 Stolphål

Storlek: Ca 0,25 m i diam, djup 0,16 m.

Anläggningen låg invid A341 och syntes som en lätt sotig färgning. Fyllningen utgjordes av lätt sotig humusblandad mo. Nedgrävningskanterna var närmast lodräta och bottenformen var plan.

A908 Stolphål

Storlek: Ca 0,25 m i diam, djup ca 0,15 m.

Anläggningen låg invid A351 och syntes som en sotig färgning. Fyllningen bestod av sotig humusblandad mo med kol. I anläggningen fanns en skärvig och en skörbränd sten, ca 0,1 m stora. Botten var rundad.

A921 Stolphål

Storlek: Ca 0,45 m i diam, djup 0,16 m.

I ytan syntes mörkfärgning. Fyllningen utgjordes av mörk, humusblandad sansig morän. I fyllningen fanns liten mängd kol och bränd lera som ej kunde tagas till vara. Botten var rundad.

A939 Stolphål

Storlek: 0,48x0,3 m, djup 0,1 m.

I ytan syntes en mörkfärgning och en sten. Fyllningen bestod av mörk, humusblandad sandig morän och ett par skörbrända stenar. I fyllningen fanns fragmenterad bränd lera som kunde tagas tillvara. Botten var skålformad.

A955 Stolphål

Storlek: 0,38 m i dian, djup 0,16 m.

I ytan syntes en mörkfärgning och en sten. Fyllning av mörk, humusblandad sandig morän med små mängder kol och bränd lera som kunde tagas tillvara. Botten var rundad.

A969 Nedgrävning

Storlek: 0,5x1 m, djup ca 0,12 m.

I anläggningens yta syntes en sotig oval färgning som genomskurits av ett ärderspår. Fyllningen utgjordes av sotig humusblandad morän och i den den skålformade botten fanns ett skikt som var kraftigt sotigt.

A1003 Härd

Storlek: 1,2x0,85 m, djup 0,1 m.

I anläggningens yta syntes en samling av skörbrända och skärviga stenar, 0,05 – 0,15 m stora, i en omgivande sotig mörkfärgning. Fyllningen bestod av sotig humusblandad sand och skärviga och skörbrända stenar, ca 0,05 m stora. Botten var plan. Under anläggningens botten fanns ärderspår. Invid anläggningen fanns ytterligare ärderspår.

A1084 Grop

Storlek: 0,8x0,6 m, djup 0,15 m.

I ytan syntes en stensamling av delvis tätt liggande skärviga stenar, 0,1 – 0,15 m stora. Stensamlingen låg i en mörkfärgning som delvis var sotig. Anläggningens norra del var störd av en recent nedgrävning. Den återstående delens fyllning utgjordes av mörk humusblandad sandig morän. I fyllningen och ned till botten fanns skörbrända stenar. Botten var skålformad.

A1121 Grop

Storlek: 0,65x0,55 m, djup 0,1 m.

Anläggningen framkom vid utredningen (A383) brevid härden A873 och i ytan fanns en stor mängd keramik som tillvaratogs vid det tillfället. Anläggningen syntes i ytan som en samling av mindre, rundade stenar, ca 0,05 m stora, i en mycket svag mörkfärgning. Vid utgrävning visade sig att anläggningens keramik hade legat i dess yta och endast små mängder framkom i fyllningen som utgjordes av mycket svagt mörkfärgad humusblandad mo. I fyllningen fanns en liten mängd kol och en liten mängd skörbrända stenar, ca 0,05 m stora. Botten var skålformad.

Område 24, Objekt II, Viby sn

A426 Härd

Storlek: 0,5x0,3 m, djup ca 0,1 m.

Anläggningen var belägen helt utan kontext invid den äldre vägfyllningen öster om gården. Anläggningen utgjordes av sot, kol och skärersten. Botten var skålformad.

A433 Grop

Storlek: 1,60 m i diam, djup 0,40 m.

I ytan syntes en samling av sten i en mörkfärgning. Bland stenarna i ytan fanns en sprucken löpare. I anläggningen fanns en mycket stor mängd av skärviga och skörbrända stenar, 0,05 – 0,2 m stora. Fyllningen utgjordes av mörk humusblandad, sandig morän och i de centrala delarna fanns en lätt sotinblandning. Mot botten fanns enstaka kolbitar. Botten var skålformad. I anläggningen fanns keramik, stora bitar bränd lera, slagg och kvarts.

A434 Ugn

Storlek: 2,0 m i diam, djup 0,3 m.

I ytan syntes enstaka skärviga och skörbrända stenar samt bränd lera. Fyllningen bestod av kraftigt sotig humusblandad sandig morän och skärviga och skörbrända stenar. I fyllningen fanns kol och en mycket stor mängd stora bitar av bränd lera. Botten var skålformad med största djup i östra delen.

A436 Stolphål

Storlek: 0,4 m i diam, djup 0,22 m.

I ytan syntes en sotig mörkfärgning och ett par stenar, ca 0,1 m stora, som kan vara rester efter stenskonig. Fyllning av mycket mörk, delvis sotig humusblandad lera/mjåla. I fyllningen fanns bränd lera. I profil syntes tämligen lodräta nedgrävningskanter och närmast plan botten.

A437 Stolphål

Storlek: 0,4 m i diam, djup 0,16 m.

I ytan syntes en tät samling av skärviga stenar, 0,1 – 0,15 m stora, som visade sig vara rester efter stenskonig. Övrig fyllning utgjordes av mörk humusblandad lera. Skålformad botten.

A438 Stolphål

Storlek: 0,35 m i diam, djup 0,05 m.

Anläggningen utgör resterna efter ett stolphål. Fyllning av sotig humusblandad lera innehållande små mängder kol och bränd lera. Botten var plan/lätt skålformad.

A439 Stolphål

Storlek: 0,35 m i diam, djup 0,15 m.

I ytan syntes ett par skärviga stenar, ca 0,1 m stora, som kan vara rester efter stenskonig. Fyllning av sotig humusblandad lera samt kol och bränd lera. Skålformad botten. I anläggningen fanns keramik.

A440 Stolphål

Storlek: 0,4 m i diam, djup 0,15 m.

I ytan syntes skärviga stenar i storleken 0,1 – 0,2 m. Stenarna har utgjort stenskonig. Fyllning av lätt sotig humusblandad lera. Skålformad botten.

A442 Härdgrop

Storlek: 1,0 m i diam, djup 0,18 m.

I ytan syntes en rund, sotig färgning med lite kol och fragmenterad bränd lera. Under ca 0,05 m under ytan framträdde en tät och jämn nivå av en mycket stor mängd mycket sotiga skärviga och skörbrända stenar, 0,1 – 0,2 m stora. De låg i två skikt ned till den plana botten och hade fyllningen ovanpå, vilken utgjordes av mycket sotig och kolbemängd lera med bränd lera.

A443 Härdgrop

Storlek: 0,9 m i diam, djup 0,22 m.

Anläggningen ligger 0,5 m öster om A442 och de är mycket lika till utseende och uppbyggnad. I ytan syntes en färgning med mycket sot, lite kol och bränd lera. Ungefär 0,1 m under ytan fanns en tät och jämn packning av sotiga skärviga och skörbrända stenar, 0,1 – 0,2 m stora. Stenarna ligger i två skikt ned till botten. Fyllningen låg ovanpå stenskikten och utgjordes av kraftigt sotig lera med en mindre mängd kol och bränd lera. Botten var skålformad.

A444 Stolphål

Storlek: 0,4 m i diam, djup 0,15 m.

I ytan syntes en tät samling av skärviga och skörbrända stenar, ca 0,1 m stora, i en sotig mörkfärgning. Stenarna, som fanns i hela anläggningen, har utgjort stenskonig i stolphålet. Fyllning av sotig, humusblandad lera med enstaka kol. Skålformad botten. I stolphålet fanns en bit näst intill förslaggad lera.

A445 Fundament med plan sten

Vid schaktning framkom en sten, ca 0,7x0,6 m stor, som av plojen rubbats ur sitt ursprungliga läge. En av långsidorna var plan men hade tendens till lätt skålad yta. Denna yta var dock skrovlig och inte nednött av någon löpare. Den stora stenen var uppallad på ett fundament av sten som var nedgrävda i leran. Även den plana stenen hade varit nedgrävd eftersom det fanns en ca 0,2 m djup grop där den varit placerad. Fundamentet var i sin helhet 1,2x1,0 m stort och utbreddes sig västerut, dvs gropen efter den plana stenen fanns i fundamentets östra del. Fundamentsstenarna i anslutning till den plana stenen var 0,2 – 0,4 m stora medan den nordvästra delen bestod av en stor mängd skärviga stenar. Fyllningen bestod av lerblandad humus med stänk av bränd lera. Fundamentet med den plana stenen låg alldeles intill A447, som tolkats som igenfylld lertäkt. Möjligen har stenens plana yta utgjort en arbetsyta vid keramiktillverkning.

A447 Lertäkt

Storlek: 1,2x1,1 m, djup ca 0,4 m.

I ytan syntes en tät samling av sten i olika storlekar, 0,1 – 0,4 m. Endast några få stenar var skärviga. I utkanten av stensamlingen påträffades en keramikbit. Vid undersökning visade det sig att det rörde sig om en grop i leran som var igenfylld av främst stora stenar. Knappt någon fyllning fanns i gropen förutom stenarna. Anläggningen låg ca 1 m öster om A445, fundament med plan sten. Troligen rör det sig om en igenfylld lertäktsgröpp. Enligt markägaren har man tidigare haft lertag en bit söder om platsen eftersom leran lämpade sig för kakelugnstillverkning.

A448 Mörkfärgning

Storlek: Ca 1,0 m i diam, djup 0,05 m.

I ytan syntes en sotig färgning med enstaka kol och bränd lera. I profil en tunn lins av sotig lera med kolstänk. Anläggningen utgör möjligen resterna efter en härd.

A449 Mörkfärgning

Storlek: Ca 0,6 m i diam, djup 0,05 m.

I ytan en sotig färgning med kolstänk. I profil en tunn lins av mörk, sotig lera med kolstänk. Eventuellt rör det sig om resterna efter en härd.

A450 Mörkfärgning

Storlek: Ca 0,3 m i diam, djup 0,05 m.

I ytan en sotig färgning med kol. I profil en tunn lins av sotig lera med kolstänk. Plan botten med raka nedgrävningskanter.

A451 Härdgrop

Storlek: 1,5 m i diam, djup 0,18 m.

I ytan syntes en sotig mörkfärgning. Ungefär 0,1 m ned, under stensfri fyllning, framträdde en mycket stor mängd sotiga skärviga och skörbrända stenar likt en stenpackning med en jämn och plan yta. Fyllningen utgjordes av mycket sotig humusblandad lera med bitvis rikligt med kol. I botten under stenarna var den underliggande leran hårt bränd, på gränsen till förslaggad. Det tyder på att man eldat länge och hårt i härden. Botten var lätt skålformad. I anläggningen framkom tre löpare varav en var sprucken.

A452 Härdgrop

Storlek: 1,2x0,7 m, djup 0,18 m.

Anläggningens norra del var klippt av en tidigare nedgrävd teleledning. I ytan syntes en sotig färgning med kol och vid den södra kanten fanns skärviga stenar. Vid undersökning framkom en mycket stor mängd skärviga stenar, 0,05 – 0,1 m stora, ca 0,1 m under ytan. Under stenarna, utmed den skålformade botten, fanns ett kraftigt lager av sot medan fyllningen ovanför stenarna var mindre sotig.

A453 Härdgrop

Storlek: 0,65 m i diam, djup 0,25 m.

I ytan syntes en sotig färgning. Fyllningen utgjordes av starkt sotig humusblandad sand. I anläggningen fanns mycket sotiga skärviga och skörbrända stenar varav två var 0,3 m stora, de andra 0,1 – 0,15 m. I fyllningen fanns fragmenterad bränd lera. Nedgrävningen för härden hade rundad bottenform.

Område 25 och 26, UV 1 och Objekt III, Viby sn

A469 Härd

Storlek: 0,3x0,4 m, djup 0,1 m.

I ytan syntes en lätt sotig färgning med kol och enstaka skärvstenar, 0,05 – 0,15 m stora. Anläggningen var störd av en modern nedgrävning som placerats så att den skurit av större delen av den äldre. I den äldre anläggningen utgjordes fyllningen av sotig sandblandad humus och har sannolikt varit en härd. Anlagd i sand i östsluttning.

A470 Härd

Storlek: 0,8x0,5 m, djup 0,07 m.

Anläggningen var belägen i sand i östsluttning. I ytan syntes rikligt med kol och en mindre mängd skärvig sten. Fyllningen utgjordes av sandblandad humus och rikligt med kol och sot. Botten hade otydliga begränsningar med neddraget sot. Botten var skålformad.

A471 Sotgrop

Storlek: 0,2 m i diam, djup ca 0,1 m.

Anläggningen var belägen i lera i östsluttning. I ytan syntes en kraftigt sotig färgning utan sten. Fyllningen utgjordes av lerblandad sot och kol. Botten var rundad.

A475 Härd

Storlek: 0,45x0,35 m, djup 0,13 m.

Anläggningen syntes som en sotig färgning med enstaka skärvstenar. Fyllningen utgjordes av lätt sotig lerblandad humus. I fyllningen påträffades bränd lera. Mot botten fanns ytterligare skärvstenar. Botten var skålformad.

Område 27, Objekt IV, Viby sn**A460 Stolphål**

Storlek: 0,3 m i diam, djup 0,15 m.

I ytan syntes en rund mörkfärgning med ett par stenar, 0,1 m stora. Vid undersökning visade sig den ena stå på högkant likt en kil ned i stolphålet. Stenens längd mätte ca 0,18 m. Stenarna var rester efter skoning av stolphålet. Fyllningen utgjordes av mörk humusblandad sand. I fyllningen fanns små mängder bränd lera och kol. Rundad bottenform.

A463 Härd

Storlek: 0,6x0,5 m, djup ca 0,06 m.

I ytan syntes en oval anläggning i vars yta det låg kol, skärvsten och bränd lera. Anläggningen var mycket grund och utgjorde botten av en härd. Skålformad botten.

A464 Härd

Storlek: Ca 1 m i diam, djup ca 0,11 m.

I ytan syntes sotig lera med kol och bränd lera. Fyllningen utgjordes av sotig humusblandad lera med kol och bränd lera. Skålformad botten. Anläggningen utgör resterna efter en härd.

A465 Härd

Storlek: 1,3x0,7 m, djup ca 0,12 m.

Anläggningen utgjordes i ytan av en stenpackning av skärviga stenar, 0,05 – 0,2 m stora. Under ytans stenpackning fanns ett ca 0,02 m tjockt sotlager. Sot fanns också i en koncentration i härdens västra del av botten. I anläggningen fanns små mängder kol och bränd lera. Skålformad botten.

A466 Härd

Storlek: 1,1x1 m, djup 0,15 m.

I anläggningens yta fanns skörbrända stenar främst i den södra delen. Rikligt med kol fanns centralt i anläggningen under några skörbrända stenar. En mindre kolkoncentration fanns även i den norra delen under skärviga och skörbrända stenar. I anläggningen fanns stänk av bränd lera. Oregelbundet skålformad botten med skiftande djup; 0,15 m i södra delen och 0,1 i norra delen.

A467 Härd

Storlek: 0,7 m i diam, djup 0,07 m.

I ytan syntes en sotig färgning med kol. Fyllningen utgjordes av sotig, humusblandad lera. Botten var skålformad. Anläggningen utgjorde resterna efter en härd.

A481 Härd

Storlek: 0,7 m i diam, djup 0,06 m.

I ytan syntes en sotfärgning med enstaka sten. I ytans centrum fanns kol. Anläggningen var grund och utgjorde sannolikt resterna efter en härd. Fyllning av sotig humusblandad lera och skålformad botten.

A483 Stolphål

Storlek: Ca 0,35 m i diam, djup ca 0,1 m.

I anläggningens yta syntes en mörkfärgning och ett par stenar, ca 0,1 m stora. Fyllningen utgjordes av lätt sotig humusblandad lera. I fyllningen fanns ytterligare stenar vilka utgjort stenskoning i stolphålet. I fyllningen fanns en mindre mängd kol. Rundad bottenform.

Område 32, Objekt I, Sya sn

A289 HÄRDGROP

Storlek: Ca 0,4 m i diam.

Anläggningen var kraftigt störd och utgör resterna efter en härdgrop. Anläggningen utgjordes av sot, kol och sotiga skörbrända stenar blandat med igenfyllnadsmassor. Storleken i ytan överensstämmer inte med det ursprungliga och djupet är okänt.

A290 Härdgrop

Storlek: 1,35x0,4 m, djup ca 0,1 m.

Anläggningen var belägen som på en piedestal bland igenfyllnadsmassor från tidigare kabelarbeten. Endast halva anläggningen är undersökt eftersom den intilliggande telekabelns schakt skurit av den andra halvan. Härdens fyllning utgjordes av skörbrända stenar, sot och bränd lera. Plan bottenform.

Område 36, Objekt I, Mjölby sn

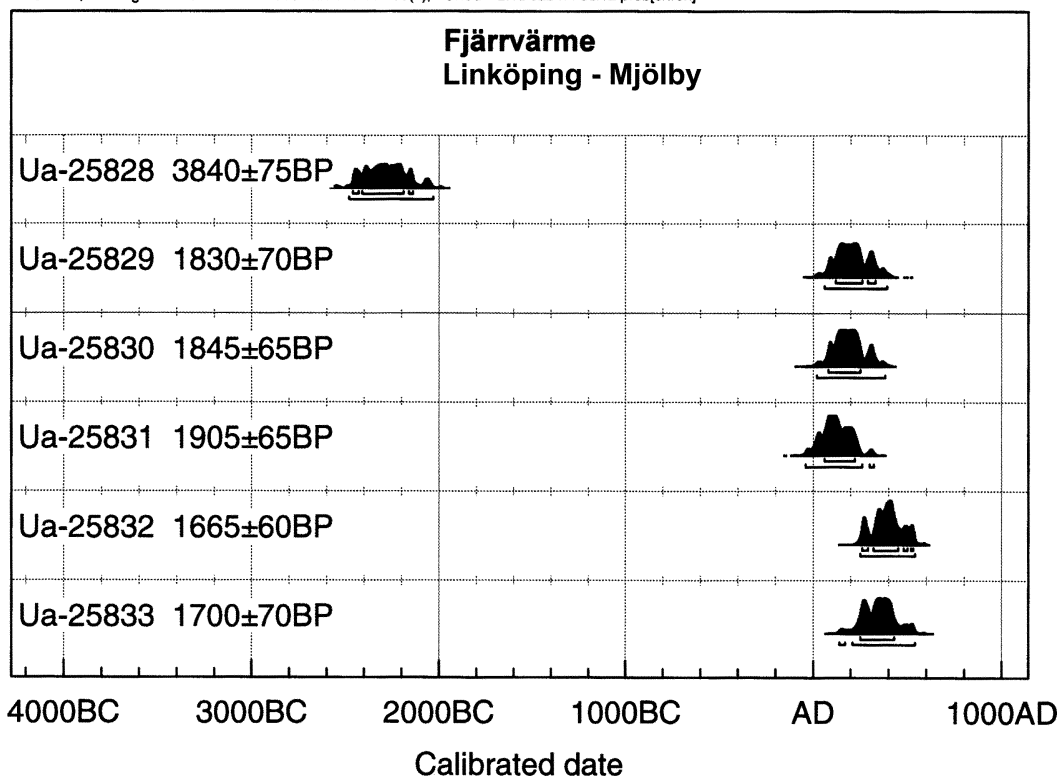
A315 Härd

Storlek: 2,0x1,6 m, djup 0,15 m.

Anläggningen var oval till formen och i ytan syntes en tät stenpackning av 0,1 – 0,2 m stora stenar varav en del var skärviga och skörbrända. I ytan syntes också kol, sot och bränd lera. En mindre del av härden norra del är bortgrävd av ett äldre dräneringsdike. Stenpackningen var mycket tät och fyllningen utgjordes av sotig lera och bitvis stora koncentrationer av kol. I botten fanns fragmenterad bränd lera. Botten var plan. I anläggningen fanns obrända djurben från nöt, samt ett knivblad med tånge.

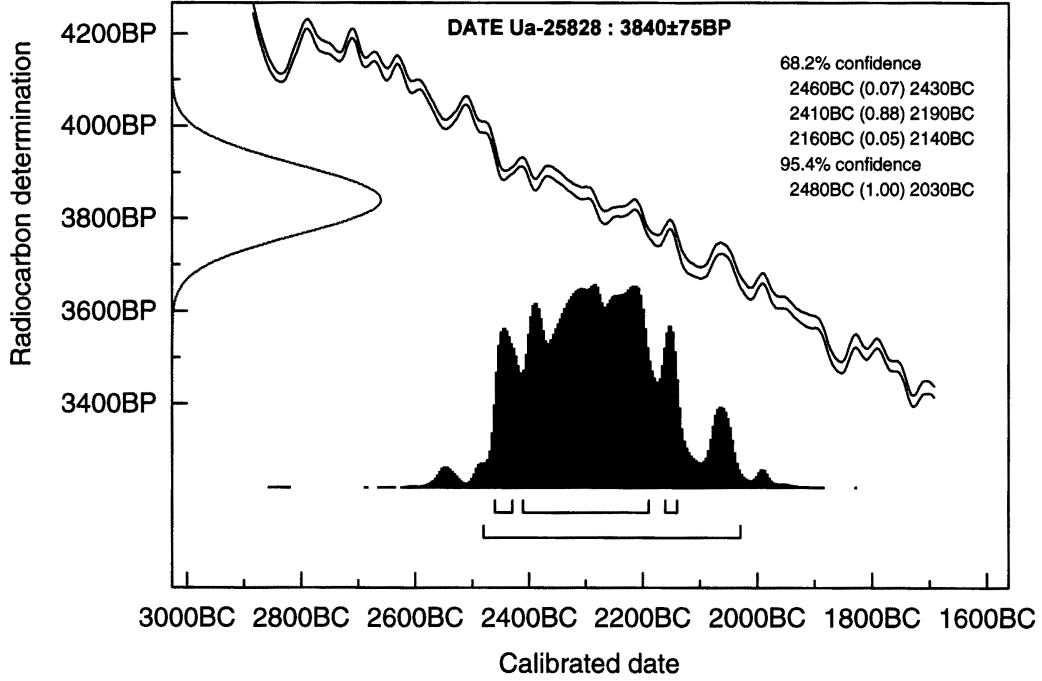
Bilaga 6. ¹⁴C-analyser
Ångströmlaboratoriet i Uppsala

M. Stuiver, A. Long and R.S. Kra eds. 1993 Radiocarbon 35(1); OxCal v2.18 cub r:4 sd:12 prob[chron]

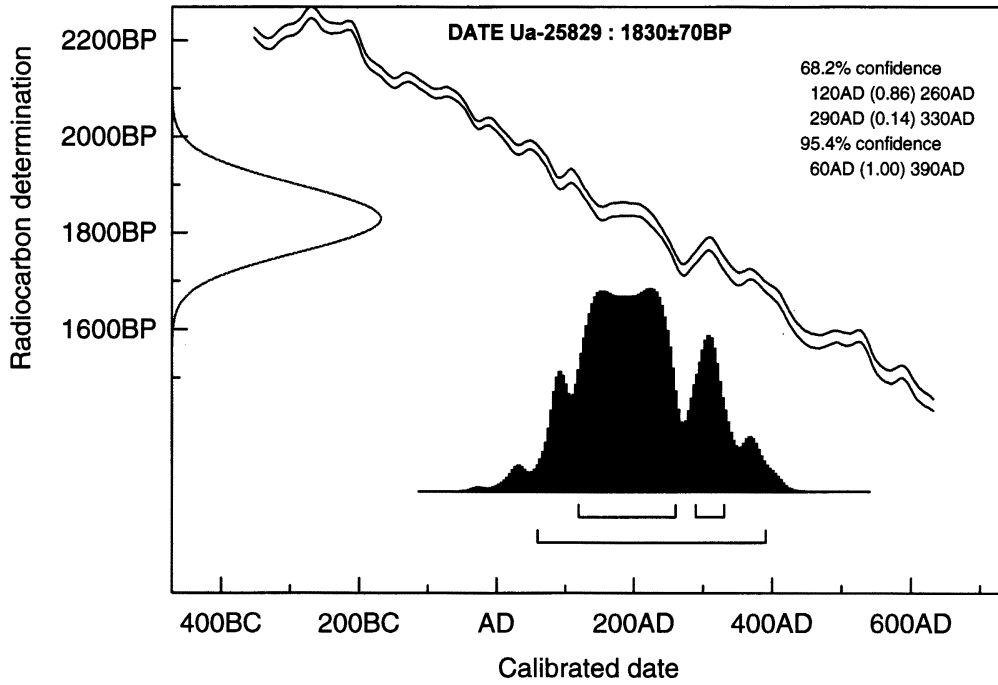
A268 omr 3

M. Stuiver, A. Long and R.S. Kra eds. 1993 Radiocarbon 35(1); OxCal v2.18 cub r:4 sd:12 prob[chron]

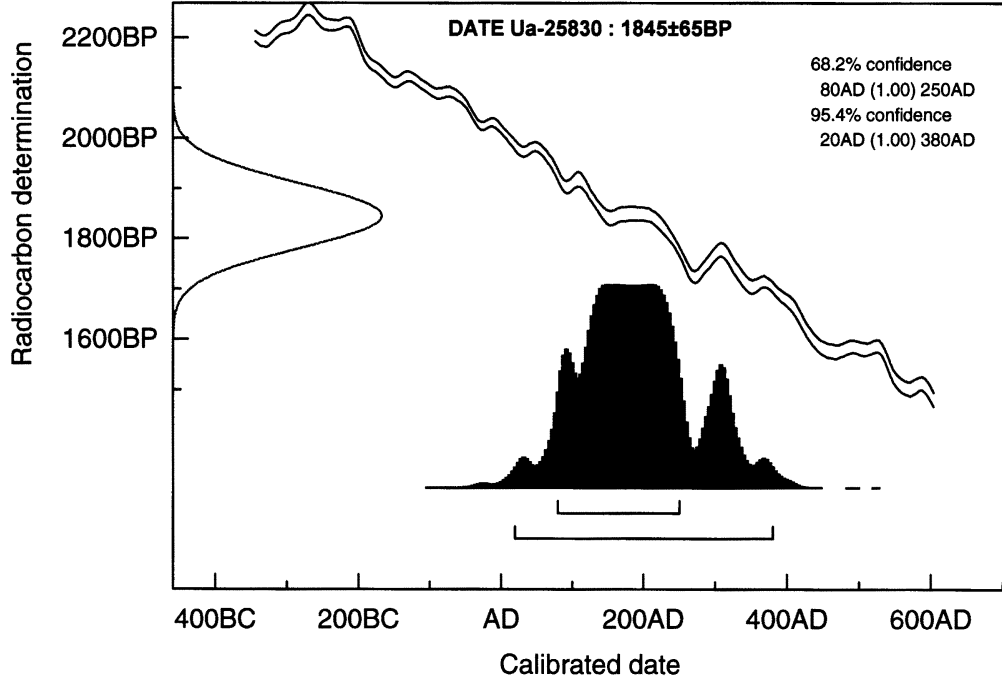
A341 omr 10

M. Stuiver, A. Long and R.S. Kra eds. 1993 Radiocarbon 35(1); OxCal v2.18 cub r:4 sd:12 prob[chron]

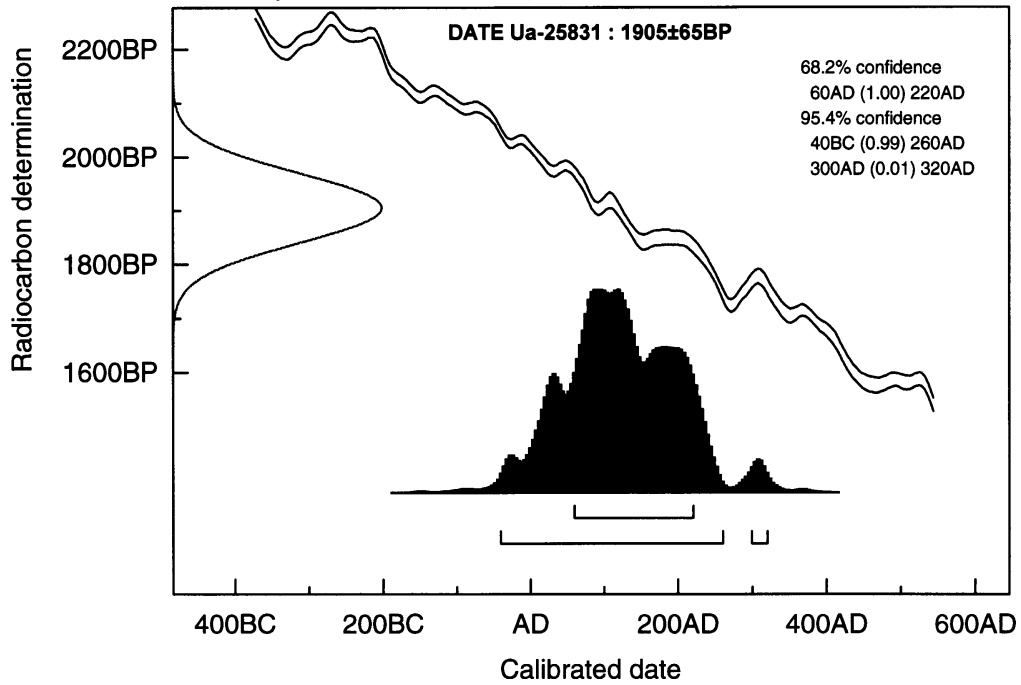
A374 omr 17

M. Stuiver, A. Long and R.S. Kra eds. 1993 Radiocarbon 35(1); OxCal v2.18 cub r:4 sd:12 prob[chron]

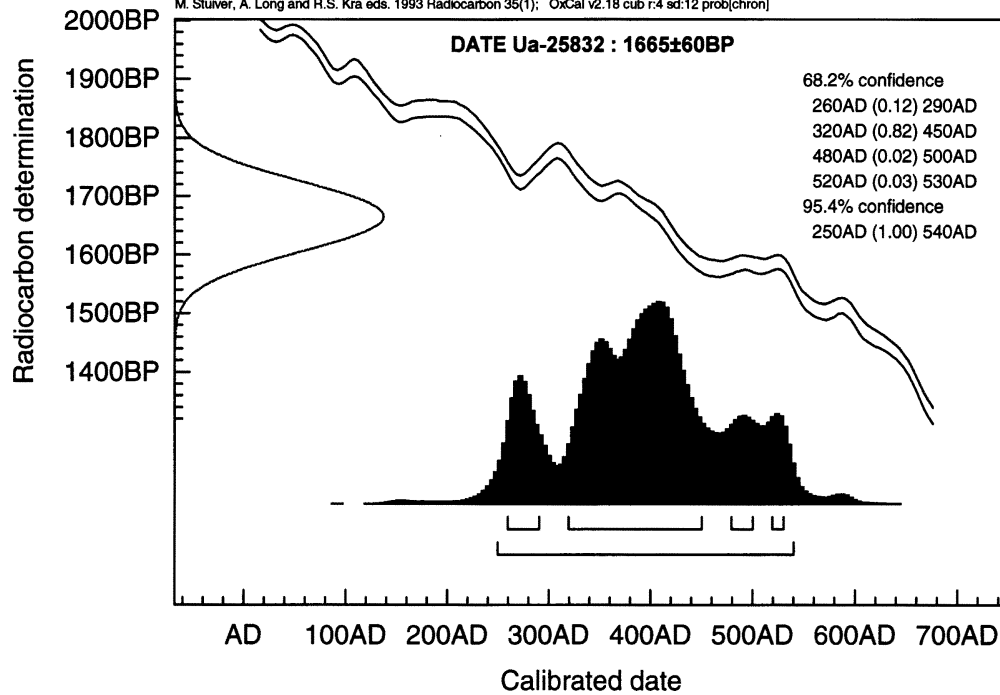
A434 omr 24

M. Stuiver, A. Long and R.S. Kra eds. 1993 Radiocarbon 35(1); OxCal v2.18 cub r:4 sd:12 prob[chron]

A474 omr 18

M. Stuiver, A. Long and R.S. Kra eds. 1993 Radiocarbon 35(1); OxCal v2.18 cub r:4 sd:12 prob[chron]

A505 omr 18

M. Stuiver, A. Long and R.S. Kra eds. 1993 Radiocarbon 35(1); OxCal v2.18 cub r:4 sd:12 prob[chron]

